

PLANBESKRIVELSE

Kommuneplanens arealdel for Skjervøy kommune 2015–2027

Revidert etter kommunestyrets godkjenning 11.05.2016 og
etter meklingsmøte med Sametinget 01.11.2016

Innhold

Forord	6
Sammendrag	7
Kapittel 1: Innledning	10
Kapittel 2: Bakgrunn	12
2.1 Skjervøysamfunnet – noen hovedtrekk	12
2.1.1 Stabilt innbyggertall.....	12
2.1.2 Vel 80% av befolkningen bor i tettstedet.....	12
2.1.3 Demografisk utvikling.....	12
2.1.4 Flyktninger og arbeidsinnvandring.....	12
2.2 Næring og sysselsatte.....	12
2.2.1 Oppdrett og fiskeri er de største næringene.....	12
2.2.2 Bygge- og anleggsbransjen	13
2.2.3 Maritim industrinæring og offshore/oljebasevirksomhet	13
2.2.4 Landbruk – tre sauehold på Arnøya	13
2.2.5 Reindrift – Kågen, Uløya og Arnøya er viktige reindriftsområder	13
2.2.6 Turisme og opplevelsesaktiviteter	13
2.2.7 Næringer i tilbakegang	13
2.2.8 Steinbrudd, massetak og mineraler	13
2.2.9 Tjenesteytende næringer, service og handel	14
2.2.10 Arbeidsplasser til unge og kvinner	14
2.3 Boligstruktur og boligmarked	14
2.4 Skoler, barnehager, kultur- og idrettsanlegg	14
2.5 Helse og omsorg	15
2.6 Vakkert. Truet. Fredet. Vernet. Viktig. Under press?	15
2.7 Samferdsel, veier og havner.....	16
2.8 Hytter og fritidsboliger	17
2.9 Kirkegårder og kirker	17
2.10 Nasjonale (statlige), regionale og lokale føringer	18
2.10.1 Omdømmeprojektet «Der kontraster former folk»	18
2.10.2 RUST – Nord-Troms Ungdomsråd	19
2.10.3 Fylkesplanen og regional plan for landbruk i Troms	19
2.10.4 Strategisk næringsplan (SNP) for Skjervøy kommune 2014–2017.....	20
2.11 Mål.....	20

2.11.1 Mål 1: Bruke sine fortrinn	21
2.11.2 Mål 2: Sikre arealer til sjøbasert og landbasert virksomhet	21
2.11.3 Mål 3: Sikre landbruks- og reindriftsnæringa.....	21
2.11.4 Mål 4: Tilrettelegging for småskala turisme.....	21
2.11.5 Mål 5: Fortsatt konsentrert tettstedstruktur	21
2.11.6 Mål 6: Folkehelse skal gjennomsyre «alt» – herunder universell utforming.....	21
2.11.7 Mål 7: Sikre et variert botilbud	21
2.12 Avsluttende kommentar.....	22
2.14 Høringsmerknader (se <i>Merknadsbehandling</i> , datert 31.08.15).....	22
Kapittel 3: Ny og endret arealbruk	24
3.1 Problemstillinger	24
3.1.1 Arealknapphet.....	24
3.2 Nye arealer til boligformål – åtte strategier.....	25
3.2.1 Strategidrøfting	26
3.2.2 Anbefalte strategivalg	27
3.2.3 Boligstrategier: oppsummering og konklusjoner	28
3.2.4 Høringsmerknader (se <i>Merknadsbehandling</i> , datert 31.08.15).....	28
3.3 Nye næringsarealer – seks strategier	28
3.3.1 Strategidrøfting	30
3.3.2 Anbefalte strategivalg – konklusjoner.....	31
3.3.3 Høringsmerknader (se <i>Merknadsbehandling</i> , datert 31.08.15).....	31
3.4 Primærnæringene – landbruk og reindrift	32
3.4.1 Jordbruk og skog på 70°N.....	32
3.4.2 Reindrift – fra april til oktober.....	33
3.4.1 Strategier som sikrer gode driftsvilkår for landbruk og reindrift	33
3.4.2 Anbefalte strategivalg – konklusjoner.....	34
3.4.3 Høringsmerknader (se <i>Merknadsbehandling</i> , datert 31.08.15).....	34
3.5 Nye arealer til utleiehytter og turisme.....	34
3.5.2 Konklusjoner – utleiehytter og turisme.....	34
3.5.3 Høringsmerknader (se <i>Merknadsbehandling</i> , datert 31.08.15).....	35
3.6 Nye arealer til idrettsformål.....	35
3.6.2 Konklusjoner – idrettsformål.....	36
3.5.3 Høringsmerknader (se <i>Merknadsbehandling</i> , datert 31.08.15).....	36
3.7 Nye arealer til fritidsformål	36

3.7.1 Fem hyttestrategier	36
3.7.2 Valg av hyttestrategi – når er «nok» nok?	37
3.7.4 Høringsmerknader: analyser og konklusjoner vedrørende fritidsbebyggelse	37
3.8 Øvrige nye arealbruksformål	38
3.8.1 Oppstillingsplasser for campingvogner og bobiler samt utfartsparkering.....	38
3.8.2 Trailerparkering	39
3.8.3 Lagerhall	39
3.8.4 Fôrflåter	39
3.8.5 Høringsmerknader (se <i>Merknadsbehandling</i> , datert 31.08.15).....	40
3.8.5 Ny kraftledning	40
3.9 Folkehelse i arealplanleggingen – universell utforming.....	40
3.9.1 Muligheter for fysisk og mental utfoldelse – alle aldre.....	41
3.9.2 «Helseprosjekter»	41
«Molo-til-molo»	41
3.9.2 Møteplasser.....	41
3.9.3 Høringsmerknader (se <i>Merknadsbehandling</i> , datert 31.08.15).....	42
3.10 Andre arealbruksformål – helse og sosial, skole og barnehage	42
3.11 Skuterløyper	43
3.12 Kraftverk og alternative kilder.....	43
3.12.1 Høringsmerknader (se <i>Merknadsbehandling</i> , datert 31.08.15).....	43
3.13 Landbasert fiskeoppdrett	43
3.13.1 Høringsmerknader (se <i>Merknadsbehandling</i> , datert 31.08.15).....	44
3.14 Endringer etter merknadsbehandling datert 31.08.15	44
Kapittel 4: Planens samlede virkninger for samfunn og miljø (KU).....	45
4.1 Samlede positive konsekvenser	45
4.1.1 Konsekvens 1: Fortsatt konsentrert tettstedsvekst	45
4.1.2 Konsekvens 2: Mer effektiv og mer hensiktsmessig utnyttelse av eksisterende arealbruk	45
4.1.3 Konsekvens 3: Reduserte bruks- og driftskonflikter langs «Sjøfronten»	46
4.1.4 Konsekvens 4: Sikring av Sandøra nordøstover til sjøbasert (ren) virksomhet.....	46
4.1.5 Konsekvens 5: Sikring av arealer til handel, service og privat tjenesteyting.....	46
4.1.6 Konsekvens 6: Etablering av møteplasser – folkehelseprosjekt – idrett.....	46
4.1.7 Konsekvens 7: Unngår «invadering» av Skjervøy kirke	46
4.1.8 Konsekvens 8: Sikring av et variert botilbud til <i>alle</i> grupper.....	46

4.1.9 Konsekvens 9: Sikring av levelige og optimale driftsvilkår for primærnæringene – samt «landskapspleie»	47
4.1.10 Konsekvens 10: Redusert press på kulturminner og krigsminner.....	47
4.1.11 Konsekvens 11: Redusert press på landskap, naturtyper, sårbare arter og strandsone ...	47
4.1.12 Konsekvens 12: Noe økt aktivitet i bygdene	47
4.1.13 Konsekvens 13: Nye utbyggingsareal ligger stort sett unna de meste sentrale risiko- og sårbarhetsområdene	47
4.2 Negative konsekvenser	47
4.2.1 Konsekvens 1: Økte konflikter langs «Sjøfronten» i Skjervøy tettsted	48
4.2.2 Konsekvens 2: Økte konflikter i Strandveien.....	48
4.2.3 Konsekvens 3: Redusert mulighet for å oppnå variert botilbud	48
4.2.4 Konsekvens 4: Reduserte muligheter for «en hytte her og en hytte der».....	48
4.2.5 Konsekvens 5: Økte landskapsinngrep.....	48
4.3 Avsluttende kommentar – virkninger	48

Vedlegg:

Vedlegg 0: Plankart

Vedlegg 1: Planbestemmelser og planretningslinjer

Vedlegg 2: Risiko- og sårbarhetsanalyse (areal-ROS)

Vedlegg 3: Handlingsprogram

Vedlegg 4: Områdenummer og områdenavn (utbyggings- og endringsområder)

Vedlegg 5: Liste over reguleringsplaner, H710-soner og noen utvalgte H730-soner

Øvrige vedlegg:

Merknadsbehandling, datert 31.08.2015

Diverse delkart, herunder kjerneområder for landbruk

Forord

Arbeidet med kommuneplanens arealdel er hjemlet kapittel 11-5 i plan- og bygningsloven (PBL). Gjeldende arealdel for Skjervøy kommune er fra 1992. Etter loven skal arealdelen revideres hvert fjerde år.

Planbeskrivelsen tar opp aktuelle og sentrale planfaglige problemstillinger og spørsmål med utgangspunkt i samfunnsutviklingen i Skjervøy kommune. Drøftingene danner fundamentet for de strategiske veivalgene som kommunen må fatte med hensyn til de ulike tema. Veivalgene danner grunnlaget for ny og endret arealbruk. Planbeskrivelsen er *ikke* juridisk bindende i motsetning til plankart og planbestemmelser.

I den ideelle verden skal kommuneplanens arealdel utarbeides på bakgrunn av kommuneplanens *samfunnsdel*. Kommuneplanens samfunnsdel, hjemlet i PBLs § 11-2, skal drøfte og formulere alternative og langsiktige utfordringer for kommunesamfunnet samt definere kommunens satsingsområder, mål og utviklingsstrategier. Kommuneplanens arealdel skal med andre ord kunne ta utgangspunkt i – og basere seg på – oppdaterte vedtak og beslutninger fattet med hensyn til ønsket samfunnsutvikling. Kommunens samfunnsdel for Skjervøy kommune er også fra 1992. Dette innebærer at det ikke finnes en samlet og helhetlig vedtatt plan som gir utviklingen retning og innhold.

I denne planbeskrivelsen er dilemmaet med manglende samfunnsdel et stykke på vei løst gjennom å benytte oppdaterte sektorplaner, strategidokumenter, utredninger, etc., som finnes tilgjengelig i kommunens system. En del informasjon, synspunkter og meninger er også innhentet gjennom samtaler. Tall som er brukt, er heftet med noe usikkerhet.

Plankartet viser gjeldende reguleringsplaner, og det viser forslag til omreguleringer og ny arealbruk. *Planbestemmelsene* gir de nødvendige presiseringene når det gjelder arealbruken, og *retningslinjene* skal utfylle og gi en utvidet forståelse av foreslått arealbruk.

Sommeren 2014 ble det gjennomført to folkemøter, og det kom inn åtte forhåndsmerknader. Til planprogrammet (arkivsak 2011/4623) kom det inn grundige og omfattende merknader fra de ulike sektormyndighetene. Disse er benyttet i planbeskrivelsen generelt og i planbestemmelsene spesielt.

Høringsversjonen, datert 28.04.2015, ble fram for politisk behandling i formannskapet i Skjervøy kommune 06.05.2015 (utvalgssak 21/15). Planen ble vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn med høringsfrist 01.07.2015.

18 merknader kom inn. Merknadene er behandlet i eget dokument: Merknadsbehandling, kommuneplanens arealdel for Skjervøy kommune 2015–2027, datert 31.08.2015. Alle dokumentene i planen er revidert iht. konklusjonene i merknadsbehandlingen.

Skjervøy, 31. august 2015

Cissel Samuelsen
rådmann

Torgeir Johnsen
ordfører

Sammendrag

Punktvis oppsummeres hovedkonklusjoner i kommuneplanens arealdel for Skjervøy – etter merknadsbehandlingen –slik:

Utbyggings- og endringsområder:

- OMR 1:** Vågvann steinbrudd og tilstøtende områder ved Skattørfjellet avsettes til framtidig boligformål, idrettsformål, fritids- og turistformål samt kompatibel næringsvirksomhet.
- OMR 2:** «Området mellom veiene» (mellom ny og gammel Langbakke) avsettes til landbasert industrivirksomhet.
- OMR 3:** «Utvidelse av Sandøra nordøstover» settes av til «ren» sjøbasert næringsvirksomhet.
- OMR 4:** Fritidsbebyggelse, Kobbepollen, inntil 15 hytteenheter (økt fra 12 i merknadsbehandlingen).
- OMR 5:** Næringsvirksomhet, reinslakteri i Kobbepollen.
- OMR 6:** Det regulerte nedlagte steinbruddet på Kågen har et arealbrukspotensial verdt å gå videre med.
- OMR 7:** Utvidelse av industriområdet i Arnøyhamn. Krav om utarbeidelse av ny reguleringsplan.
- OMR 8:** Langfjorden 59/10 avsettes til fritids- og turistformål.
- OMR 9:** Området på 64/87 avsettes til oppstillingsplass for campingvogner og bobiler
- OMR 10:** Fritidsbebyggelse, Årviksand, inntil 10 hytteenheter på deler av eiendom 64/5.
- OMR 11:** Området settes av til etablering av skitrekk, Årviksand.
- OMR 12:** Fritidsbebyggelse Haukøya går ut pga. at innsigelse fra fylkeskommunen/fylkesrådet tas til følge.
- OMR 13:** Prestegårdsjorda omreguleres til offentlig formål (tjenesteyting, barnehage) og friområde (park).
- OMR 14:** Strandveien/sentrum inngår i revisjon av sentrumsplanen.
- OMR 15 (A, B og C):** Sjøfronten deles i tre strekninger, som skal underlegges nærmere analyser. Strekningene er: **1):** Fra Ytre havn til krysset ved COOP-bygget. **2):** Fra krysset ved COOP-bygget til den videregående skolen. **3):** Fra den videregående skolen til Indre havn/Kollagerneset. Disse tre strekningene har ulik karakter og innhold. Framtidig arealbruksutvikling langs «Sjøfronten» må forsøke å rydde i det som i dag kan betegnes som et sammensurium.
- OMR 15 D:** Det settes av arealer til prosjekt «Skjervøy brygge» i Vågen til fritids- og turistformål.

Innsigelser til høringsutkastet:

I høringsrunden kom det inn tre innsigelser til planen.

- 1)** Innsigelse fra Fylkesmannen/fylkesrådet pga. manglende kartfesting av H520 - hensynssone kjerneområder for landbruk. Innsigelsen er løst ved at disse kartene er laget og ligger som vedlegg til planen.
- 2)** Fritidsbebyggelse på Haukøya utløste innsigelse fra fylkeskommunen/fylkesrådet. Innsigelsen er foreslått tatt til følge og hyttefeltet er tatt ut av planen.
- 3)** Sametinget hadde innsigelse til planbestemmelsene §§ 3.1, 3.3, 4.1 og 4.25. Denne innsigelsen er foreslått ikke tatt til følge, og det må mekles.

Nye hensynssoneområder:

I forbindelse med arbeidet med prosjektet kulturminnekompetanse er det blitt økt fokus på kulturminner og krigsminner. Skjervøy kommune har rike forekomster av kulturminner. Noen nye soner er spesielt merket av på kartet etter høringsrundene: Engnes, Fiskenes, området ved idrettsplassen, strekningen fra Årviksand til og med Nord-Rekvika (inkludert Spionhula) og Haukøya, strekningen fra Haukøyneset til Hamnneset.

Avsluttende kommentar:

Når det gjelder arealdel til kommuneplan, oppsummeres de planfaglige utfordringene for Skjervøy kommune slik:

- Grep må tas for utviklingen i sentrum og langs hele sjøfronten. Her må det gjøres et godt stykke planarbeid. Gode planprosesser med dialog og samarbeid samt utstrakt medvirkning, er nøkkelen til suksess. For strekning 2 langs Sjøfronten er det spesielt viktig av prosjekt «Skjervøy brygge» viser seg som et godt «katalysatorprosjekt» som setter standard for kvalitet for det som bygges i området.
- Ta styring med spredt fritidsbebyggelse slik at hytter mest mulig kan samles i felt. Dette vil være hensiktsmessig med tanke på reindrifta, for landbruket, for friluftslivet, for kulturminner og for turistnæringa.
- Sikre at befolkningen får et variert botilbud og slik legge til rette for alle grupper i samfunnet og for de som kommer for å jobbe i kommunen.
- Sikre at Sandøra-området og området Vågvann steinbrudd/Skattørfjellet blir forbeholdt arealbruken foreslått i planen.

- Sikre Prestegårdsjorda som parkområde (i tillegg til barnehage).
- I handlingsprogrammet (vedlegg 3) er mange kommende oppgaver listet opp. Oppgavene er et resultat av arbeidet med arealdel til kommuneplan inkludert innspill, synspunkter, anbefalinger, tanker og ideer og gode råd. Om enkeltoppgavene listet i handlingsprogrammet blir drøftet opp mot kommunens overordnede utviklingsstrategier og satsingsområder, vil prioriteringer komme til syne, og kommunen kan jobbe med de plan- og arealbruksoppgavene som synes mest prekære og påtrengende å få tatt tak i og gjort noe med.

Kapittel 1: Innledning

I arealdel til kommuneplan¹ skal de prekære utfordringene og de potensielle mulighetene identifiseres og legges til grunn for planarbeidet. I tillegg skal det i planen gjøres tiltak som kan motvirke og ta hånd om problemer og hendelser som er uønskede.

Kommuneplanens arealdel skal være kommunens nyttige dokument for styring og utvikling. Det overordnede målet er at arealdelen skal oppleves som en *relevant* plan mht. de utfordringene som kommunesamfunnet står overfor de nærmeste tolv årene.

Selv om tolv år er brukt som planhorisont, bør man i all overordnet arealplanlegging generelt tenke mye lenger. En lengre planhorisont ligger implisitt til grunn i utarbeidelsen av denne planen da de viktigste og beste arealene må sikres for framtidig utbygging, og dette må igjen sees i sammenheng med større infrastrukturinvesteringer. I tillegg er det særdeles viktig, og kommunenes plikt, å tenke langsiktig når det gjelder hvilken arealbruk som løser framtidens *behov*, og som samtidig ikke unødig tærer på kommunens økonomi. En dyktig kommune ser investeringer og arealbruk i sammenheng. En slik styringsmåte vil gi et bedre og billigere samfunn å drifte.

Hovedhensikten med å lage en overordnet arealplan er flerdelt og kan oppsummeres på følgende vis:

For det første skal kommunen legge til rette for skjevøysamfunnets utvikling og vekst gjennom å ha gode og gjennomtenkte arealstrategier knyttet til ulike formål: bolig, næring- og industri, infrastruktur, idrett, kultur, fritid, m.m.

For det andre skal kommunen «være beredt» for «det som ennå ikke finnes». Dvs. arealdelen skal fange opp mulige utviklingsretninger med utgangspunkt i kommunens fortrinn og potensielle muligheter.

For det tredje skal arealstrategiene legges ut fra bevisste lokalisingsvalg både når det gjelder det kjente og det ukjente. I formuleringen «bevisste lokalisingsvalg» ligger «rett aktivitet / rett virksomhet på rett plass».

For det fjerde skal kommuneplanens arealdel ivareta sikkerhet, natur- og jordressurser, folkehelsen, naturvern, kulturminner, m.m. og gjøre de nødvendige avveiningene mellom vern og utbygging.

Og *sist, men ikke minst*, skal kommunens arealbruk og ulike tiltak bidra til å minske klimautslipp og dermed gjøre sitt til at negativ klimautvikling reduseres.

Dokumentets disposisjon og oppbygging:

Kapittel 2 presenterer hovedtrekk ved skjervøysamfunnet, noen utvalgte føringer og rammer samt målsetninger i planen. Kapitlet gir «diagnosen» og bakteppet for de arealstrategivalgene som foreslås i kapittel 3. *Kapittel 3* gjør rede for forslag til *ny* arealbruk og forslag som gjelder *endret* arealbruk i kommunen, herunder begrunnede, hensiktsmessige omreguleringer.

¹ I dette dokumentet benyttes begrepene «arealdel til kommuneplan» «kommuneplanens arealdel» og «arealdelen» om hverandre. De betyr det samme.

Kapittel 4 beskriver planens samlede virkninger og konsekvenser for samfunn og miljø (KU), herunder både de mulige positive og de negative konsekvensene og utfallene av planen.

Merknadsbehandlingen

Når det gjelder samlet merknadsbehandling (etter 1. gangs høring), henvises det til dokumentet *Merknadsbehandling, datert 31.08.15 (se vedlegg)*.

Noen endringer, som et resultat av merknadsbehandlingen, er tatt inn i planbeskrivelsen, som fotnote eller som kommentar mot slutten av hvert kapittel eller delkapittel.

Men de fleste endringene kommer først og fremst til syne i konkrete justeringer og tiltak for å løse innsigelser, justering og utvidelse av planbestemmelser og planretningslinjer.

Plankartet har blitt justert for fire konkrete arealbruksendringer: OMR 10, Årviksand er flyttet til annet sted i bygda, OMR 12, Haukøya er tatt ut av planen, OMR 13 Prestegårdsjorda har fått nytt formål (offentlig formål (barnehage) og friområde) og OMR 15 D «Skjervøy brygge» i Vågen er tatt inn som nytt utbyggingsområde.

Plankartet har også blitt «vasket» for feil.

Noen nye hensynssoner er lagt inn, bl. a. krigsminner og landbruk.

Kapittel 2: Bakgrunn

2.1 Skjervøysamfunnet – noen hovedtrekk

2.1.1 Stabilt innbyggertall

Skjervøy kommune hadde ifølge SSB per 1. januar 2014 2881 innbyggere. Ved utgangen av andre kvartal samme år hadde folketallet steget til 2902, dvs. en økning på 21 personer. Innbyggertallet i kommunen har vært stabilt like i underkant av tre tusen de siste 10–15 årene. Denne stabiliteten har sin forklaring i flere forhold, men kanskje først og fremst pga. et variert næringsliv, økning i offentlig tjenestetilbud, arbeidstilflytting i forbindelse med sjømatnæringen². I tillegg er det relativt mange i kommunen som arbeider turnus med lange intervaller i bl.a. offshore. Denne type arbeidsplasser kommer innunder begrepet fjernarbeidsplasser, alternativt *stedsuavhengige* arbeidsplasser.

2.1.2 Vel 80% av befolkningen bor i tettstedet

Vel 80 % av befolkningen i kommunen er bosatt i tettstedet Skjervøy. Av kommunens øvrige øyer har Arnøya flest innbyggere. Øyene har hatt en jevn nedgang i folketallet de siste tiårene, men bygdene Lauksletta, Årviksand og Arnøyhamn tilhører fremdeles kategorien livskraftige bygdesamfunn.

2.1.3 Demografisk utvikling

I Skjervøy kommune blir det, som ellers i landet, flere i de eldste aldersgruppene. En annen klar tendens er at barnetallene i den yngste aldersgruppen, 0–5 år, synker. Begge disse forholdene vil ha innvirkning på framtidig sosial og teknisk infrastruktur i kommunen.

2.1.4 Flyktninger og arbeidsinnvandring

Kommunen vil ta imot ti flyktninger hvert år i de kommende årene. Kommunen er avhengig av arbeidskraft utenfra for å dekke arbeidskraftbehovet innen sjømatnæringen. Til enhver tid er tallet på sysselsatte med annet statsborgerskap enn norsk rundt 200. Denne type tilflytting vil selvsagt også virke inn på behovet for sosial infrastruktur og ikke minst egnet botilbud.

2.2 Næring og sysselsatte

Nærings- og industriaktiviteten finnes stort sett i tilknytning til havneområdet (Vågen og Været)³. Handel og service er lokalisert til Strandveien med en satellitt i forretningsområdet REMA 1000, som ligger utenfor den tette strukturen. På Arnøya er det flere oppdretts- og fiskeribedrifter.

2.2.1 Oppdrett og fiskeri er de største næringene

De klart største næringsveiene i kommunen er oppdrett og fiskeri. De siste tiårene har oppdrettsnæringen med tilhørende aktiviteter stått for en markant økning både når det gjelder produksjonsvolum og antall arbeidsplasser. Tradisjonelt fiskeri utgjør fortsatt den andre viktige næringspilaren, og selv om tallet på fiskere har sunket betraktelig fra rundt 300 til ca. 100 de siste

² Uttrykket «sjømatnæringen» benyttes i denne planbeskrivelsen som en samlebetegnelse for både fiskeri og oppdrett.

³ Utover i planbeskrivelsen benyttes begrepet «Sjøfronten» når det gjelder havneområdene fra Ytre havn til Indre havn/Kollagerneset. I denne reviderte planbeskrivelsen, deles strekningen opp i tre deler (se kapittel 3.5 og 3.7).

årene, er volumet bortimot stabilt.⁴ Tradisjonelt fiskeri utgjør fortsatt den andre viktige næringspilaren. Rundt 300 tonn sjømat kjøres ut av kommunen hver dag. Lerøy Aurora, Skjervøy Fisk og Skalldyr, Arnøylaks og Årvikbruket er viktige aktører, samt fiskemottak i Akkarvik og rekemottak i Arnøyhamn og Jøkelsmolt.

2.2.2 Bygge- og anleggsbransjen

Bygg og anlegg har alltid vært en relativ solid næring i skjervøysamfunnet, men selvsagt med konjunkturavhengige svingninger. Hvordan utviklingen i denne næringen vil bli i framtida, er avhengig bl.a. av hvordan aktiviteten i de andre næringene forløper, dvs. ringvirkningspotensialet.

2.2.3 Maritim industrinæring og offshore/oljebasevirksomhet

«Til alle tider» har det vært maritim industriaktivitet i Været. Men, som Strategisk næringsplan for Skjervøy kommune 2014–2017 skriver: «Det er lenge siden det var drift ved Skjervøy skipsverft, mens det ikke er lenge siden man fikk dekket alle behov for maritim service her: skipselektriske, mekaniske, maskinrettede og hydrauliske system fikk fiske- og havbruksfartøy reparert og vedlikeholdt. [...] Det bør være mulig å satse på å utvikle leverandør- og tjenesteindustri tilknyttet maritime næringer. Blant annet savner havbruksnæringa et sted å ta fôrflåter på land for å utføre vedlikehold. Også fiskeflåten har behov for en slipp og muligheter for å få utført vedlikeholdsoppdrag.» Flere bedrifter, bl.a. Boreal, leverer tjenester innen offshore-segmentet.

2.2.4 Landbruk – tre sauehold på Arnøya

Tre bønder er aktive på Arnøya. Alle tre driver med sauehold, og den ene driver i tillegg med kjøttproduksjon gjennom å ha i underkant av førti dyr av type høylandsfe. Samlet har bøndene rundt 1200 sauer og lam på sommerbeite. Vinterfôret høstes på eget areal og på leiearealer.

2.2.5 Reindrift – Kågen, Uløya og Arnøya er viktige reindriftingsområder

For reindriftnæringa er Arnøya kalvingsland samt vår-, sommer- og høstbeiteområde for rundt 2500 voksne dyr pluss kalver i perioden april til oktober. Kågen og Uløya er også viktige områder for reindriftnæringa.

2.2.6 Turisme og opplevelsesaktiviteter

Det drives turisme og opplevelsesaktiviteter rundt på øyene. Til sammen teller denne næringen en 6–7 aktører og 3–4 årsverk. De fleste er sesongbetonte og da helst sommerstid. Noe aktivitet bedrives også om vinteren med bl.a. konseptet «sea & ski». I tettstedet finnes fiskecampen og Skjervøy hotell med tilhørende tilbud.

2.2.7 Næringer i tilbakegang

Næringene som har gått kraftig tilbake de siste årene eller som har forsvunnet helt, er til dømes landbruksnæringa, rekeindustrien, frossenfisk- og verftsindustrien. Verftsrelatert aktivitet har tatt seg noe opp i den senere tid.

2.2.8 Steinbrudd, massetak og mineraler

Det sentrumsnære bruddet sør for Vågvannet er en viktig lokalitet med tanke på lett tilgang til steinmasser i kort avstand til ulike byggeaktiviteter. Bruddet ligger dessuten på en høyde, noe som reduserer transportkostnadene. Ute i distriktet finnes flere større og mindre massetak til bruk

⁴ For å rydde bort eventuelle misforståelse (jf. merknad 11, **AR-Ing AS** og merknad 14, **Skjervøy SV**) gjelder volumet det refereres til tradisjonelt fiskeri. Fordeling når det gjelder kvoter, hvitfiskomsetning, oppdrett, etc. (jf. merknad 14, **Skjervøy SV**), hører hjemme i kommuneplanens samfunnsdel og tas ikke med her.

lokalt. Like ved bruhodet på Kågen ligger et nedlagt, privat steinbrudd. Mineralutvinning bedrives ikke i kommunen.⁵

2.2.9 Tjenesteytende næringer, service og handel

Totalt finnes rundt 1330 arbeidsplasser i Skjervøy kommune (2012-tall). Av disse finner vi rundt 400 innenfor offentlig og privat tjenesteyting samt handel og service. Arbeidsmarkedet i Skjervøy kommune er kjønnsdelt, en situasjon som deles med resten av landet. Rundt regnet er ca. 35 % av arbeidsplassene offentlige, mens de resterende finnes i det private segmentet.

2.2.10 Arbeidsplasser til unge og kvinner

Akillehælen for Skjervøy kommune, hvis folketall og aktivitet på dagens stabile nivå skal opprettholdes, og kanskje også øke, er å ha tilstrekkelig tilgang på arbeidsplasser for unge og for kvinner. Kommunen har vært «på hugget» både når det gjelder innsats mot unge gjennom aktuelle linjer på videregående skole, og gjennom et næringsfond rettet mot unge gründere generelt og mot kvinner spesielt. Målet er å skape et mindre sårbart samfunn gjennom å bygge et bredere eksistensfundament. Det er etablert et tett samarbeid mellom enkelte bedrifter og den videregående skolen med tanke på å øke rekrutteringen av unge inn i næringene der skjervøysamfunnet har fortrinn.

2.3 Boligstruktur og boligmarked

Tettstedet Skjervøy har et urbant preg. Bebyggelsen har bystruktur med sentrumsgater og korte avstander mellom målpunkt. Boligene omkranser havna i skråningen oppover mot fjellet og knausene og skrentene bak. Det er primært boligområdet i Hollendervika som bryter med den eksisterende, tette strukturen.

Antall boliger i kommunen er ca. 800. De langt fleste er eneboliger, og de finnes i tettstedet. Ute på øyene er ligger eneboligene stort sett spredt i en såkalt linjebebyggelse, unntaket er Årviksand der bebyggelsen utgjør en «miniurban» struktur. Et lite antall boenheter av små og mellomstore leiligheter finnes i lavblokk, flerleilighetsbygg, rekkehus samt som leiligheter i toppetasjen på næringsbygg. Det er uttrykt behov for flere leiligheter og mer variert botilbud for å kunne tilfredsstille andre grupper enn de med kjennetegn «to barn, far og mor».

2.4 Skoler, barnehager, kultur- og idrettsanlegg

Kommunen har per 2014 tre grunnskoler og fem barnehager. Disse finner vi i tettstedet Skjervøy samt i Arnøyhamn og Årviksand. I Skjervøy er en av Nord-Troms videregående skoles avdeling lokalisert. Kommunen har kulturhus, kulturskole, kino, fotballbaner, flerbrukshall, svømmebasseng, turstier, lekeparker, lysløyper, turopplegg gjennom FYSAK, m.m. Skjervøy er med andre ord en kommune som rett og slett har mye å by på – til et bredt spekter av innbyggerne.

⁵ **Direktoratet for mineralutvinning** (se merknad 6) bemerker at definisjon av mineralutvinning også inkluderer pukk, grus, sand og stein. Derfor blir formuleringen misvisende. Presist kan dette formuleres som: *Mineralutvinning, utover pukk, grus, sand og stein bedrives ikke i kommunen.*

2.5 Helse og omsorg

Kommunen har et godt og variert utbygget tjenestetilbud innen helse og omsorg. Mange av tilbudene er lokalisert i, og i tilknytning til, Skjervøy helsesenter på Sandvågshaugen. Det finnes omsorgs- og avlastningsboliger til ulike grupper med ulike behov rundt omkring i tettstedet. I Arnøyhamn er det bygget eldreboliger.

2.6 Vakkert. Truet. Fredet. Vernet. Viktig. Under press?

Landskapet i øykommunen kan noe «blomstrende» beskrives som overveldende med alpine fjell – høye og blånende med varige (fram til nå) is- og snødekke – stedvis vill alpekystdype daler, åpne daler, moer, ubebodd ytterkyst, smale dype fjorder, smale bånd langs kysten før landet stiger innover og oppover, majestetisk mot åpent hav. Berggrunnen består av dels harde bergarter. Deler av fjellsidene er preget av frodige bjørkelier. Skjervøy kommune har alt som skal til for at innbyggere og besøkende skal kunne ha gode natur- og turopplevelser både i nærmiljøet i tettstedet og i de store landskapsområdene og -rommene på Kågen, Arnøya og Laukøya.

Kommunen har flere grunne **havområder**. Disse danner næringsgrunnlag for lokalt viktige fuglekonsentrasjoner som tar disse i bruk både under hekkesesongen og i trekk- og vinterperioden.⁶

I NINA-rapporten fra 2007 ble ingen **natrtyper** i kommunen kategorisert under «svært viktige naturtyper», såkalte A-områder⁷, men det ble påvist totalt tolv verdifulle naturtyperlokalteter med ulik grad av viktighet. Disse er vist på kart i nevnte rapport s. 14 med påfølgende beskrivelse, som vil kunne være til stor hjelp ved saksbehandling av eventuelle tiltak/inngrep.

Når det gjelder **viltområder**, er det i rapporten om biologisk mangfold påvist tolv prioriterte viltområder (kan sees på s. 29 i rapporten). Ett av disse er kategorisert som svært viktig viltområde (Follesøyene).

Hekkende **arter som er sårbare** (VU) eller nært truede (NT) er krykkje, teist, stjertand, tyvjo makrellterne, rødnebbterne, storlom, vipe, dvergspett, hønsehauk, jaktfalk, kongeørn, sjøorre, stær, steinskvett, storspove, bl.a. – nitten⁸ fuglearter til sammen ble påvist (rapporten, s. 42). I tillegg tre rødlista pattedyr – oter, steinkobbe og havert.

I NINA-prosjektet ble det ikke påvist nasjonalt rødlista plantearter i kommunen, men mange regionalt sjeldne planter er framhevet: Lappmariland, ishavsstjerneblom, tyrihjel, grynsildre og bergfrue.

⁶ Kilde: <http://www.nina.no/archive/nina/PppBasePdf/rapport/2007/209.pdf> (på oppdrag fra Skjervøy kommune, 2005).

⁷ Verdisettingen påvirkes av faktorer som areal, tilstand og forekomst av sjeldne og truede arter (rødlistearter). Hvis et område har forekomster av rødlistearter, vil det oppnå A eller B avhengig av artenes truetetsgrad (NINA-rapporten, Biologisk mangfold, Skjervøy kommune, s. 10).

⁸ **Esther Stenehjelm** (se *Merknadsbehandling*, merknad 5, datert 31.08.15) påpeker at dette tallet nitten må være feil. Det er det ikke, det baserer seg på en feillesing. Tallet nittet knyttet til sårbare arter, ikke *alle* arter.

Vassdraget i Nord-Rekvikdalen er varig vernet. Lille og store Hakksteinen samt Store og Lille Follesøya er **naturreservat**. Tjuvdalen på Arnøya er **landskapsvernområde**. Det finnes mange *foreslåtte* verneområder (jf. troms atlas.no). Øyene har også et rikt dyre- og planteliv med noen forekomster av sårbare og truede arter.

Nedslagsfelt for drikkevannskilder finnes på Kågen og i fjellområdet sørvest for Årviksand.

Skjervøy kommune er blant de mest **fornminnerike** i Troms fylke. Samlinger av hustufter fra steinalder, gammetufter, teltboplasser etter reindriftsnomadisme m.m. forteller at dette har vært betydningsfulle steder over tusenvis av år. Siste ledd i den kulturhistoriske kjeden er evakueringen og nedbrenningen av Nord-Troms og Finnmark oktober 1944.

Samlet er det registrert 304⁹ kulturminner i Skjervøy. Av disse er 250 automatisk fredet. Arealene og jorda i hele kommunen er med andre ord «fullpakket» med automatisk fredede norske og samiske kulturminner. En lang rekke bygninger, spesielt på Skjervøya, er registrert som SEFRAK¹⁰-bygg. Prestegården og Skjervøy kirke er fredede bygninger. Det gamle handelsstedet på Maursund på Kågen med Maursund gård er kjent i skriftlige kilder fra tidlig 1600-tallet. Våningshuset er fredet og stedet forteller historien om storstilt handelsvirksomhet og jektefart.

Hellegroper finnes særlig på Arnøya: Nymoen, Akkarvik, Haugnes og Årviksand.

Krigsminner¹¹ finnes også over store deler av kommunen, men spesielt på Arnøy og Skjervøya er det omfattende spor etter krigens dager i form av huler og tunneler, m.m. Turstien fra Årviksand til Spionhula i Rotvåg på Arnøy og Engnesveien til Engnesodden, som er bygget av krigsfanger, er viktige lokalhistoriske kulturminner. En torvgamme ligger langs en eldre ferdavei som svinger litt av fra Engnesveien. Trolig har ikke tyskerne villet gå gjennom myra med vei.

Øvrige krigsminner finnes på Fiskenes med forsvarsanlegg med dekningsrom/bunkers og tidligere kanonstillinger samt veianlegg. Oppe på haugen ligger større løpegraver og utkikksposter. Ved idrettsplassen, som var fangeleir, finnes det fortsatt noen tufter etter finérhyttene. Dokumentasjon finnes på at to fanger døde i fangeleiren (en skutt under fluktforsøk og et selvmord). Disse skal ha blitt gravlagt i russermyra ovenfor, men gravd opp og flyttet til kirkegården etter krigen. De fleste ble sendt til Tjøtta.

I hele Engnes-området ligger det mange elementer over hele linja av Regelbau-installasjoner, forsvarsverk, bunkers, kanonstillinger osv., i tillegg til krigskunst (Brennerpasset og et Andreas-kors), vannanlegg, huler osv. Det er viktig å bevare dette landskapet.

2.7 Samferdsel, veier og havner

Samferdsel kan være, og er ofte, en utfordrende geskjeft i Skjervøy kommune. Bygdene på Laukøya, Arnøya og Nord-Uløya er ferjeavhengige. Rasfaren er overhengende på flere av veistrekningene.

⁹ Kilde: kulturminnesok.no, desember 2014.

¹⁰ SEFRAK: Sekretariatet for registrering av faste kulturminner i Norge.

¹¹ Informasjon fra KIK-prosjektet.

Langbakken er vanskelig strekning vinterstid – spesielt når det gjelder trailertrafikken. Ny veitrasé for Langbakken er under regulering.

Skjervøybrua, Kågen-tunnelen og Maursund-tunnelen er sentrale element i Skjervøy kommune sitt hovedveisystem. Disse veielementene, spesielt tunnelene, er modne for utbedring, da først og fremst med tanke på den store økningen i trailertrafikken. Men også brua over Skattørsundet gir utfordringer da den ikke er dimensjonert verken når det gjelder bredde eller tonnasje med tanke på den sterke økningen i tungtrafikk.¹²

Aktører jobber for ferjefri forbindelse til Arnøya og Laukøya. En studie¹³ er utført med tanke på undersjøisk tunnelforbindelse til Arnøya og bru over til Laukøya. Disse infrastrukturtiltakene, om de gjennomføres, vil gi ferjefri forbindelse til innbyggerne her. Kommunedelplan for skredsikring Singla (tunnel fra Lauksundskaret til Haugen) ble vedtatt i 2004.

Totalt har kommunen ca. 130 km vei fordelt på rundt 100 km fylkesvei og mens de resterende kilometerne tilhører det kommunale veisystemet. I Skjervøy tettsted regnes å ha en ÅDT på rundt 1501–3000 på de mest trafikkerte veiene internt på Skjervøya.

Det finnes ingen utpregede trafikkulykkespunkt registrert. Noen fortausstreknings mangler. Overordnet gang-sykkelveinett er bra utbygd, det vises spesielt til gang- og sykkelveien til Hollendervika, men mye kan gjøres bedre, bl.a. å sikre snarveiene.

Statlige fiskerihavner ligger i Lauksund, på Skjervøy, Arnøyhamn og Årviksand. Nødhavner finnes i Langfjord/Akkarvik og i Kågsundet sør om Laukøy. For øvrig er det både private og kommunale kaianlegg i havna i tettstedet, og i Årviksand, Arnøyhamn, Lauksletta, m.fl. Småbåthavner er det flere av.

2.8 Hytter og fritidsboliger

I snitt har åtte–ti tomter blitt fradelte til fritidsformål årlig gjennom enkeltsaksbehandling som dispensasjoner, under halvparten er blitt bygget. Rundt på øyene er reguleringsplaner for hyttefelt, eller tanker om reguleringsplaner, på gang. Samlet, med det som rører seg, er antallet rundt 40–50 hytter.

2.9 Kirkegårder og kirker

Historiske funn, dokumenterte kirketradisjoner og kirkesagn forteller om skjervøysamfunnet som et «kirkelig» sted gjennom tusen år. I dag finnes spor etter kirketufter på steder som Kjerkesodden (Akkarvik), Kjerketofte (Årviksand), Hellnes (Laukøya), nord på Lauksletta og i Arnøyhamn. I dag er to kirker i bruk – i Arnøyhamn og på Skjervøy – og to kirkegårder, én i tettstedet og én i Arnøyhamn.

¹² **AR-Ing AS** (se *Merknadsbehandling*, datert 31.08.15) nevner ny innfartsvei (tunnel eller bru) fra Taskebyhalvøya over til Hollendervika. Dette innspillet tas ikke med videre i denne arealdelen.

¹³ Utført av konsulentfirmaet Rambøll, 2014.

Kirkegården på Skjervøya er under regulering for utvidelse. I tettstedet ligger tre gamle gravplasser, disse er gått ut av bruk. Den gamle kirkegården ved Skjervøy kirke er automatisk fredet.

2.10 Nasjonale (statlige), regionale og lokale føringer

Eksisterende planer – både kommuneeksterne og kommuneinterne, lover, forskrifter, m.m. danner rammer for en kommunes virke, styring og muligheter. Dette ligger som føringer for det kommunale planarbeidet og legger klare begrensninger eller vilkår som planleggingen må innordne seg etter.¹⁴

Statlige føringer som er lagt til grunn i planarbeidet er: *Statlige planretningslinjer for samordnet bolig, areal- og transportplanlegging, Statlige retningslinjer for klima- og energiplanlegging i kommune, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (herunder: klima og energi, by- og tettstedsutvikling, samferdsel og infrastruktur, verdiskaping og næringsutvikling, natur, kulturmiljø og landskap, helse, livskvalitet og oppvekstmiljø), Universell utforming, Behandling av støy i arealplanlegging og Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen.* Det refereres ikke direkte fra disse dokumentene, de ligger implisitt som føringer i arealplanleggingen.

I det følgende løftes noen sentrale dokumenter og prosjekter fram. Dette er ikke til forkleinelse for dem som ikke spesifikt nevnes. Samlet sett ligger, som nevnt i forordet, mange kilder til grunn for – og bak – denne planbeskrivelsen – både muntlige og skriftlige.

2.10.1 Omdømmeprojektet «Der kontraster former folk»

Det har blitt jobbet godt i Nord-tromsregionen med å skape Nord-tromsidentitet og Nord-tromsbegeistring gjennom *Omdømmeprojektet* – et treårig prosjekt, avsluttet ved årsskiftet 2014/2015. Skjervøy kommune danner, sammen med de fem andre kommunene, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Nordreisa og Kvænangen, det geografiske området for Nord-tromsregionen.

Omdømmeprojektets fire «knagger» er:

Synlighet: Du skal vite når du er i regionen. Du skal kunne google deg fram til det Nord-tromsregionen har å by på. Du skal kunne smake, se, kjenne på, lukte og lytte at det er her du er og ikke i hvilken som helst annen region. Hva er Skjervøy kommune synlig på? Hva er Skjervøys egenart? Hva er «nordtromsk» i skjervøysamfunnet? Dette er gode spørsmål som utgjøre inngangen til fortrinnsstenkingen.

Besøkslyst: Og når Nord-Troms blir synlig, skal de «fremmede» få lyst til å komme hit og gjerne også stoppe opp en stund, bli værende. Og når de først er på farten, hva er mer enn naturlig enn at de også kommer til Skjervøy? Hva kan de bedrive her? Det er trolig ikke masseturisme man venter seg, som i fjordene på Vestlandet, eller som tusenvis av turister hver sommerdag, som i Tromsø. Øyriket har noe annet å tilby. Hvem greier å formulere det?

Lyst til å bo her? Synlighet er godt. Besøkslyst er bra. Men til syvende og sist blir det «lysta» til å bo, til å slå seg ned, til å bli værende eller lysta til å flytte tilbake til barndomsstedet, som bestemmer utfallet. Dersom det er arbeid å ta, eller om det finnes mulighet for å starte noe eget, så ligger i hvert

¹⁴ For eksempel naturfarer, naturmangfold, kulturminner, m.m.

fall fundamentet i botn for økt bosetting. Ellers er «lysta» sammensatt, da helst av opplevelser som er gode og meningsfylte. Og folk må ha tilbud om et tak for å kunne prøvebo.

Opprettholde folketallet: Om de tre første «knaggene» er på plass, ligger forholdene bedre til rette for et stabilt og kanskje også økende folketall.

Nå skal det sies at de kommunene som makter å planlegge med tanke på et *redusert* folketall i framtida, vil sannsynligvis komme til å bli vinnere og makte sine oppgaver best, da nedgang i folketallet sannsynligvis vil skje både nasjonalt og lokalt i distriktene.

2.10.2 RUST – Nord-Troms Ungdomsråd

Skal man «treffe» med planleggingen, må de unges stemmer og det de er opptatt av bli en del av bakteppet for arealdel til kommuneplan, på lik linje med de etablerte og mer vanlige «utestemmene» som høres i plansammenheng. RUST har øynene sine både regionalt og lokalt. Det som gjelder regionalt, gjelder på mange måter også lokalt da prosjektene som oftest må ha en konkret «landing» enten fysisk og permanent, eller som en hendelse som kan forflytte seg i tid og rom.

Meldinger fra RUST er tydelige. Om ikke den voksne delen av befolkningen lytter, om de som styrer og stiller ikke låner ører til de unges ideer og behov, «vil de ikke få bukt med fraflyttingsproblemet, og de vil bli sittende igjen alene med skjegget i postkassa»¹⁵.

«Kor skal vi møtes?», var spørsmålet. De unge på seminaret kom med mange ideer på hvordan skape bolyst i den enkelte kommune generelt og Nord-tromsregionen spesielt. Det dreier seg om *møteplasser*, og møteplasser har ofte en arealmessig konsekvens eller side ved seg. I noen tilfeller eksisterer allerede møteplassene, men det trengs kanskje en form for tilrettelegging eller organisering for at disse kan tas i bruk fullt ut etter de behovene som ungdommen har.

Poenget er at unge trekkes mot steder der unge er. Om tilretteleggingen og lokaliseringen er rett, vil ungdom kunne møtes – både på formelle og uformelle møteplasser. I neste kapittel, under problemstillinger, vil møteplasser bli drøftet som eget tema, og tankene og ideene som er kommet fra ungdommen vil bli presentert der.

2.10.3 Fylkesplanen og regional plan for landbruk i Troms

Vedtatt fylkesplan for Troms 2014–2025¹⁶ fokuserer nordområdepolitikk, næringsutvikling, FoU og kompetanse, senterstrategi, folkehelse og arealpolitikk. Alle fokusområdene har relevans i utarbeidelse av kommuneplanens arealdel for Skjervøy kommune. Noen fokusområder mer sentrale enn andre, men det er viktig å gå inn i arealplanleggingen med brei front. Fylkesplanen gir et tiårsperspektiv på det regionale utviklingsarbeidet der kommunene i fylket er brikkene på fylkesbrettet. Koplingen til de nasjonale satsingene er av vesentlig betydning. Hvordan kan dette komme til uttrykk i Skjervøy kommune?

Fylkesplanen lanserer åtte mål med tilhørende 84 strategier. De som er relevante, er forsøkt operasjonalisert inn i planen uten at man for hvert tema viser konkret til fylkesplanens mål og

¹⁵ På Omdømmeseminar i Olderdalen 25.11.14 delte representanter fra RUST sine synspunkter.

¹⁶ Vedtatt 02.09.2014.

strategier. Fortrinn er et sentralt begrep i fylkesplanen. Denne tankegangen ligger også nedfelt når utviklingsretninger og arealstrategier for Skjervøy kommune drøftes og forslag til veivalg formuleres.

Fylkesplanen presenterer også et knippe regionale arealpolitiske retningslinjer, disse vil kunne gi grunnlag for innsigelse jf. pbl § 5-4.

Nylig vedtatt Regional plan for landbruk i Troms 2014–2025¹⁷ legger stor vekt på matproduksjon og fortrinnet som ligger i det arktiske landbruket. Dette fanges opp i strategiene.

Når det gjelder de nasjonale forventningene er det klare krav om at kommunene tar klimautfordringen på ramme alvor i alt de gjør gjennom å beherske klimatilpasset planlegging. Det samme gjelder naturmangfold og folkehelse.

2.10.4 Strategisk næringsplan (SNP) for Skjervøy kommune 2014–2017

Prioriterte satsingsområder i næringsplanen er:

- Fiskeri- og havbruksnæring
- Maritime næringer/offshore
- Entreprenørskap innen bygg og anlegg
- Handel/service kultur
- Reiseliv
- Landbruk/reindrift/mineraler
- Næringslivets støttepilarer

Disse satsingsområdene er bakt inn i drøftingene i arealdelen. De foreslåtte arealstrategier med tilhørende arealbruk vil finne sin begrunnelse her.

2.11 Mål

Utarbeidelse av kommuneplanens arealdel for Skjervøy kommune er gjort med utgangspunkt i sju målsetninger. Disse målsetningene har klare berøringspunkter med både de nasjonale forventningene, de regionale interessene, målene satt i fylkesplanen og i regional landbruksplan, og målene satt i strategisk næringsplan for Skjervøy kommune, og mål satt i øvrige kommunale dokumenter med tilhørende strategier. Når det gjelder mål for arealbruk i sjø, vises det til kystsoneplan for Skjervøy og Nordreisa.

Forskning viser at arbeidsplassvekst bidrar til tilflytting. Fokus i arealdelen til kommuneplan må derfor bl.a. være tilrettelegging for det som næringsaktørene har i ermet. Men forskning viser også at arbeidsplasser skapes der folk flytter. Med andre ord spiller også andre forhold inn, herunder kvaliteter ved bostedet og tilgang på egnede boliger.

¹⁷ Vedtatt 15.10.2014.

2.11.1 Mål 1: Bruke sine fortrinn

Skjervøy kommune skal bruke sine lokaliseringsfortrinn, sine natur- og arealressurser og sine immaterielle verdier¹⁸ på best mulig måte. «På best mulig måte» handler om å få til vekst og utvikling og samtidig styre unna valg som ikke bærer seg på sikt.

2.11.2 Mål 2: Sikre arealer til sjøbasert og landbasert virksomhet¹⁹

Skjervøy kommune skal sikre arealer til, og utforme omforente arealstrategier for sjømatnæringen og for den øvrige sjøbaserte og landbaserte nærings- og industrivirksomheten.

2.11.3 Mål 3: Sikre landbruks- og reindriftsnæringa

Skjervøy kommune skal sikre landbruket og reindriftsnæringa like gode vilkår som næringene har i dag. Strategier knyttet til fritidsboliger må defineres spesielt med tanke på hensynet til disse to næringene.

2.11.4 Mål 4: Tilrettelegging for småskala turisme

Skjervøy kommune skal legge til rette for turisme og opplevelsesbasert reiseliv der naturbegivenheter, kulturminner, krigsminner, fysiske og mentale triggere som fjellturer, fisk, jakt, o.l., er ingredienser.²⁰

2.11.5 Mål 5: Fortsatt konsentrert tettstedstruktur

Skjervøy kommune vil, så langt mulig, tviholde på sin konsentrerte tettstedsstruktur for å holde investerings- og driftskostnader nede, for fremdeles å være et samfunn med gang- og sykkelavstander, og for i framtiden fremdeles være et tettsted der man ikke er avhengig av bil i den daglige forflyttingen innad. En konsentrert struktur vil også være en viktig forutsetning for å opprettholde og utvikle et godt og spennende sentrum.

2.11.6 Mål 6: Folkehelse skal gjennomsyre «alt» – herunder universell utforming

Skjervøy kommune skal la «folkehelsefaktoren» gjennomsyre²¹ veivalgene som gjøres mht. framtidig arealbruk. «Folkehelsefaktoren» gir seg til kjenne gjennom universell utforming, dvs. tilgang og tilgjengelighet, møteplasser, gang- og sykkelmuligheter, ivaretagelse av et friskt og sunt miljø og trygg og god mental og fysisk livsutfoldelse for *alle* gjennom å legge til rette for både lavterskel- og høytterskeltilbud.

2.11.7 Mål 7: Sikre et variert botilbud

Skjervøy kommune skal sikre et variert botilbud som retter seg mot ulike grupper i befolkningen.

¹⁸ Immaterielle verdier blir her brukt med tanke på det åndelige og sanselige som rein luft, storslåtte syn, naturkontakt, historie, stillhet, etc.

¹⁹ I denne planbeskrivelsen benyttes begrepene «sjøbasert» og «landbasert» når det er snakk om å differensiere mellom disse to kategoriene. De sjøbaserte må ligge i tilknytning til sjøen. De landbaserte trenger ikke sjøtilknytning for å drive sin virksomhet.

²⁰ Denne satsingen underbygges av kurs- og utdanningsstrategier ved Nord-Troms studiesenter siste årene, samt samarbeid med videregående skoler. Dette gjelder også, som nevnt, innen sjømat- og fiskerisatsingen.

²¹ «Helse i alt vi gjør» slik fylkesplanen formulerer det.

2.12 Avsluttende kommentar

Utvikling og aktiviteter i et hvert samfunn har arealmessige implikasjoner og konsekvenser. Arealplanlegging handler i hovedsak om tre konkrete forhold: *Bruk, utbygging og vern*. Disse forholdene kan operere hver for seg, men som oftest inngår de i en sammenheng og danner en helhet med gjensidige konsekvenser der hensyn må tas.

Hovedtrekkene ved skjervøysamfunnet som er beskrevet i dette kapittelet, danner grunnlaget for å kunne problematisere de ulike tema og sentrale innsatsområder for framtida sett i lys av dagens situasjon.

De «enkle» spørsmålene stilles: «Hvor trykker skoen?» «Hvilke flaskehalses plages kommunen med?» «Hva kan true det gode liv?» «Hvorfor vil vi bo akkurat her av alle steder i verden?» «Hva går på skinner?» «Finnes områder der vi er på feil spor?» «Er detaljfokuset i nåtid for stort eller makter vi å se de framtidige og store linjene?»

Arealdel til kommuneplan kan selvsagt ikke endre de strukturelle samfunnsforholdene. Det arealdelen *kan* gjøre er å styre arealbruken i ønsket retning gjennom å legge til rette for den utviklingen som man vil fremme, vurdert mot dagens diagnose og fortrinn man ønsker å realisere.

2.14 Høringsmerknader (se *Merknadsbehandling*, datert 31.08.15)

De fleste merknadene, som gjelder kapittel 2, er tatt direkte inn i teksten eller kommentert i fotnote, og drøftes derfor ikke videre her. Det er først og fremst merknadene til **AR-Ing AS** (merknad 11), **Arnøy Laks AS** (merknad 13) og **Skjervøy SV** (merknad 14) som har hatt kommentarer som berører dette kapittelet. Disse merknadene har stort sett dreid seg om faktaopplysninger samt med anbefalinger om endringer i teksten. Se for øvrig dokumentet *Merknadsbehandling* for hvordan disse er vurdert nærmere.

Uløybukt bygdela v/Roger Bjørkestøl (merknad 8), vil ha to nye havner inn i arealdelen. Ei småbåthavn midt i bygda og ei havn i tilknytning til ferjeleie. Behovet er ikke utredet, ei heller er lokaliseringen tilstrekkelig presisert i innspillet. Tas inn i handlingsprogrammet som **B14**.

Et tema som både **AR-Ing AS**, **Arnøy Laks AS** og **Arnøy- og Laukøyforbindelsen v/Roy Waage** (merknad 18) tar opp, gjelder kapittel 2.7 *Samferdsel, veier og havner* og det er Arnøy- og Laukøyforbindelsen som settes på dagsorden. Mulighetsstudiet fra 2014 har vurdert fire ulike alternative traseer på ett tunnelinnslag ved Storstein på Kågen, samt to tunnelinnslag på hver side av Singla på Arnøy. Alternativ 2 ønskes lagt inn i plankartet. Også områder for hvor tunnelmasser kan deponeres og industriarealer skapes, ønskes kartfestet. Skjervøy kommune ser ikke mulighet for at dette kan gjøres på det nåværende tidspunkt da mange utredninger mangler. Men alternativ 2 vises som *hensynssone* på plankartet. Og arbeidet med å se på mulige arealer for massedeponi og nærings- og industriarealer legges inn i handlingsprogrammet som **B15**.

Fylkeskommunen (merknad 9) kommenterer at kulturminner er både tilfeldig og utilstrekkelig ivaretatt i planen. Noe av årsaken ligger i vanskeligheter i kartlesingen når det gjelder innlagt hensynssone d). Når det gjelder krigsminner, bygningsmiljøer, enkeltbygninger, er disse gitt en noe

utvidede omtale i kapittel 2.7. Dessuten er noen hensynssone c) kartfestet og knyttet bestemmelser til.

Kapittel 3: Ny og endret arealbruk

Ny og endret arealbruk for Skjervøy kommune omfatter landområdene²². Beskrivelsen omhandler arealer til boligformål, nærings- og industriformål, idrettsformål, fritidsformål, friområder, m.fl.

Innledningsvis påpekes det at Skjervøy kommune har hånd om det meste av de ikke-bebygde arealene på selve Skjervøya. Noe er solgt unna i sentrale deler av sentrum og langs sjøfronten²³. En del er festet bort. Denne arealeiersituasjonen *kan* gi et handlingsrom for hensiktsmessig og effektiv styring av langsiktig arealbruk.

3.1 Problemstillinger

Ny og endret arealbruk for Skjervøy kommune har hovedsakelig tatt utgangspunkt i følgende spørsmål:

- Hvilke arealbehov finnes med hensyn til ulike formål i planperioden?
- Hvor og hvordan skal disse arealbehovene dekkes?
- Hvilke areal- og interessekonflikter eksisterer i dag og hvordan kan disse oppstå i framtiden? Hvordan kan de løses?
- Hvordan kan Skjervøy kommune legge til rette for å kunne bruke sine fortrinn?

3.1.1 Arealknapphet

Det kan med rette påstås at tettstedet Skjervøy har arealknapphet. Påstanden er begrunnet med at mye av egnet areal sentralt på øya allerede er tatt i bruk til ulike byggeformål og infrastruktur.

Mange av de resterende arealer ligger utsatt til med tanke på naturfarer, som snøskred og steinsprang, eller de er værharde (vindutsatte) arealer, eller de er arealer som krever utbygging av relativt kostbar infrastruktur bl.a. pga. høydeforskjeller.

Dessuten kan inkompatible arealformål konkurrerer om de samme arealene. Et typisk eksempel er matproduserende bedrifter og «grovere» industrivirksomhet som ikke trives godt sammen. Det finnes arealer utenfor Skjervøya, på de øvrige øyene, men da vil konsekvensen bli spredt vekst med lengre transportavstander, flere infrastrukturinvesteringer, dyrere kommunal drift, m.m.

Med disse rammene er følgende overordnede arealbruksstrategier vurdert:

Strategi 1: Hvor det er mest hensiktsmessig²⁴ å lokalisere ny arealbruk?

Strategi 2: Hva er potensialet for fortetting og transformasjoner/omdanning i eksisterende områder?

²² Den nylig vedtatte kystsoneplanen dekker som nevnt sjøarealene.

²³ Begrepet «sjøfronten» benyttes, som nevnt, som et samlebegrep for områdene fra Ytre havn til Indre havn/Kollagerneset.

²⁴ I begrepet *hensiktsmessig* ligger oppfølging av nasjonale og klimatiske føringer med tanke på bl. a. konsentrert vekst, korte transportavstander, lavere kommuneinfrastrukturutgifter til investering og drift, tilstrebe muligheter for å kunne nå målpunkt i hverdagen gjennom å gå og sykle, etc.

I beskrivelsen av ny og endret arealbruk i dette kapittelet er begge strategiene tatt i bruk for å løse de behovene som skjervøysamfunnet står overfor. I tillegg er begge strategiene benyttet for å kunne legge til rette for aktivitet og arealbehov som man ikke har oversikt over i dag, men som kommunen ønsker å ta høyde for og slik kunne ta styring og være beredt.

Ny og endret arealbruk er vurdert med hensyn til eksisterende og framtidige naturfarer, kulturminner, naturmangfold, m.m. Til grunn ligger, så langt råd er, en klimaendningsbasert forståelse av konsekvenser. Andre sentrale vilkår for hvor ny arealbruk lokaliseres, er bevisstheten om at man ikke ødsler med verdier og ressurser, at man ikke sprer bebyggelse og virksomheter unødige utover og slik øker avstandene mellom hverdagens målpunkt, for deretter å forårsake at infrastrukturkostnadene øker, utslippene øker, osv., osv.

3.2 Nye arealer til boligformål – åtte strategier

Med en befolkning på rundt 2600 innbyggere i tettstedet og med et relativt stabil innbyggertall over år, er det ikke behov for å legge ut verken store eller mange nye boligområder. I tillegg er det 50–60 ledige, regulerte eneboligtomter i Hollendervika. Det bygges 1–2 eneboliger i snitt per år på Skjervøya. Dette innebærer at arealreservene til eneboligformål synes å være mer enn tilstrekkelig ivaretatt i planperioden – både på fire års og tolv års sikt.

Det som imidlertid er utfordringen for Skjervøy kommune, er å skaffe til veie et mer *variert* boligtilbud. Når eneboligene i all hovedsak dominerer markedet, mangler et tilfredsstillende tilbud til de som ønsker eller trenger annen boform; det være seg eneboende, skilte, unge, eldre, flyktninger, leiere, ubemidlede, m.fl. I revidert boligsosial handlingsplan er det stipulert med behov for 16 nye leiligheter.

Dessuten er arbeidsmarkedet slik at omfanget av arbeidstilflyttere er relativt stort. Boligbehovet for denne gruppen bør sees i sammenheng med å kunne prøvebo i kommunen for en periode. Arbeidstilflyttingen kan også øke behov for boligtilgang «over natta» når nye bedrifter med stort behov for arbeidskraft starter opp, eksempelvis bedrifter som etablerer seg i det nye næringsområdet på Sandøra.

Sju boligstrategiområder er vurdert for Skjervøy kommune. Alle sju ligger i tilknytning til tettstedet. Bare den første strategien dreier seg om *nye* områder. De øvrige områdene ligger innenfor allerede regulerte områder.

Strategi 1: Vågvann steinbrudd

Strategi 2: Prestegårdsjorda

Strategi 3: Rasch-bygget

Strategi 4: Fortetting i *randsonen* av eksisterende boligområder

Strategi 5: Fortetting *inne* i eksisterende boligområder

Strategi 6: Leiligheter i næringsbygg – transformasjoner/bruksendring

Strategi 7: Flerleilighetsbygg i Hollendervika

3.2.1 Strategidrøfting

Med bakgrunn i at det finnes ledige og tilrettelagte tomter i Hollendervika som kan dekke eneboligbehovet for et par tiår framover, gitt samme behovsrate som i dag, skal det strengt tatt ikke være nødvendig å legge ut flere arealer til dette formålet i denne planperioden.

Strategi 1: Vågvann steinbrudd trekkes likevel fram som nytt boligområde ut fra tre forhold:

A) Tettstedsveksten har trukket i retning sørvestover og det er hensiktsmessig å identifisere og eventuelt sikre arealer til boligformål her.

B) Topografi og landskap på Skjervøya tilsier at tilgang på egnede og naturfarefrie arealer ikke er utømmelige, derfor må kommunen tenke langsiktig og strategisk gjennom å sikre de resterende, egnede arealene.

C) Med utgangspunkt i erkjennelsen av at gode og egnede arealer ikke er utømmelige, er det stor grunn til å tro at det kan bli konkurranse om de samme arealene til ulike formål, formål som ikke er kompatible, og vil man kanskje være på vei ut i et uføre av potensielle konflikter i framtida om det slurves med å ta de nødvendige grepene.

Strategi 2: Prestegårdsjorda er regulert til eneboligformål, men er ennå ikke utbygd. Vi finner området midt i hjertet av tettstedet, i bakken rett bak kirka fra 1728. Området *kan* egne seg til flerleilighetsbygg og vil i så fall bidra til å produsere tilbud om leiligheter i variert størrelse sentralt, noe som tettstedet trenger. Utsikten er god, men det faller skygge fra Sankthanshaugen ettermiddagstid.

Hensynet til kirka er ufravikelig. Man bygger ikke små eneboliger i dag, man bygger store, og store eneboliger kan fort komme til å konkurrere med trekirkebygningen. Det anbefales kun boligutvikling i dette området under forutsetning av en god buffer mot kirka, bevaring av vegetasjon og beskjedne rekkehus som legges diskret, for eksempel øverst i bakken. Å «spandere» dette sentrale, ubebygde området på noen få eneboliger, vil være direkte uhenksom, spesielt siden eneboligmarkedet er godt dekket langt inn i framtida samt at det leiligheter det er signalisert manko på.

NB! Endringer med hensyn til strategi 2: I løpet av sommer 2015 (i høringsperioden) ble oppstart reguleringsplan med offentlig formål (tjenesteyting, barnehage) på Prestegårdsjorda (OMR 13) varslet. *Deler* av OMR 13 opprettholdes som friområde/park og bør inngå i reguleringsplanen.

Strategi 3: Rasch-bygget er regulert til bolig og skal omdannes til flerleilighetsbygg (12–16 leiligheter). Området kan være krevende med tanke på boliger da det ligger i med vei på tre kanter og har nærhet til virksomhet med støy og tungtrafikk.

Strategi 4: Fortetting i randsonen har vurdert arealpotensialet ovenfor eksisterende bebyggelse i selve tettstedet. Tidlig på nittitallet ble det gjennomført skredundersøkelser i aktuelle områder. De områdene som ble vurdert som sikre, er allerede bygd ut. De resterende arealer ligger i aktsomhetssoner for snøskred og steinsprang, eller de ligger vindbelastet til, samt at de krever større infrastrukturinvesteringer pga. høydeforskjeller. Ev. fortetting i randsonen kan åpne for høyere bygg.

Strategi 5: Fortetting i eksisterende boligområder. Da eneboligbehovet er godt dekket, sees ikke denne boligarealstrategien som prekær på det nåværende tidspunktet. Kommunen vil imidlertid, på

et senere tidspunkt, kunne gjennomføre en kartlegging av potensialet som finnes, gitt at sentrale kriterier som atkomst og annen infrastrukturtilknytning blir oppfylt samt at nabokonflikter ikke blir uhåndterlige.

Strategi 6: Leiligheter i nærings- og forretningsbygg er langt ifra en ny strategi. Strategien er nedfelt i bestemmelser i reguleringsplaner som omfatter næringsbygg i sentrumsområdet, da primært i tilknytning til Strandveien. Spørsmålet er om leilighetene vil «spise» seg nedover i etasjene til gateplan og slik skvise ut andre formål og samtidig gi leiligheter med dårlig bokvalitet. Kommunen skal i gang med å revidere sentrumsplanen. Sentrumsplanen vil således være den naturlige arenaen for å ta hånd om disse utfordringene.

Strategi 7: Flerleilighetsbygg i Hollendervika er heller ingen ny tanke. Med utgangspunkt i at kommunen også må legge til rette for et mer variert botilbud, et botilbud som retter seg mot de segmentene i befolkningen som ikke nødvendigvis etterstreber eneboliger, vil dette, planmessig sett, kunne løses relativt enkelt, planmessig sett, i dette området. Terrengformen i deler av området det er snakk om, kan egne seg godt til å bygge i høyden.

3.2.2 Anbefalte strategivalg

- **Vågvann steinbrudd:** Området «Vågvann steinbruddet» settes av til framtidig boligformål gjennom samlet å sette av områdene som omfatter steinbruddet og Skattørfjellet i den hensikt å skape et kombinert bolig- og idrettsområde med kompatibel næringsvirksomhet. Dette betinger at steinbruddvirksomheten, som er aktiv i dag, underlegges en styrt avvikling på noe sikt (når alternativt masseuttak er på plass). Plan for avvikling må sikre utforming av byggegrunn for etterbruk til nevnte formål.
- **Prestegårdjorda:** Området Prestegårdjorda omreguleres til kombinasjon offentlig formål (barnehage)/friområde/park.
- **Rasch-bygget:** Omdanning av bygget til leiligheter går som kommunen har planlagt gjennom gjeldende reguleringsplan.
- **Randsonen:** Strategien vedrørende fortetting i randsonen mot fjellet overfor tettstedet, følges ikke videre på det nåværende tidspunkt. På lengre sikt vil det imidlertid kunne være aktuelt undersøke muligheten for å føre opp noen høyere bygg.
- **Eksisterende boligområder:** Fortettingsstrategi i eksisterende boligområder tas ikke med i denne planperioden. Behovet synes ikke å være til stede. Men det bør, på sikt, gjennomføres en undersøkelse for å få oversikt over potensialet.
- **Leiligheter i nærings- og forretningsbygg:** For å ta styring med bruksendringene som pågår, og for å kunne se utviklingstendensene i sammenheng med den pressede utviklingen når det gjelder arealene i «sjøfronten», bør kommunens bebudede revisjon av sentrumsplanen, igangsettes så snart mulig.

- **Flerleilighetsbygg i Hollendervika:** Sett i lys av at de øvrige strategiene vanskelig kan gi en rask og enkel løsning på utfordringen kommunen har med tanke på et mer variert botilbud, anbefales det å få realisert flerleilighetsbygg i området. Ideen om å bygge i høyden bør undersøkes.

3.2.3 Boligstrategier: oppsummering og konklusjoner

Med framtidig boligbygging i Vågvann steinbrudd kan det med relativ stor sikkerhet konkluderes med at Skjervøy kommune har tilstrekkelig med arealer til boligformål for mange år framover.

Det som **ikke** er ivaretatt, er kommunen sitt prekære behov for å utvikle og tilrettelegge for et mer variert botilbud. Det haster for kommunen med å komme på banen med å planlegge for et bredere spekter av boønsker og bobehov, både hos egne innbyggere, hos de som kommer som arbeidstilflyttere og for andre som vil prøvebo.

Prestegårdsjorda blir nå regulert til offentlig formål (barnehage)/friområde/park. Reguleringsarbeidet er i gang per august 2015.

Det foreslås også at hele det sentrale sentrum gjennomgår en grundig analyse som i et ledd i den forestående revideringen av sentrumsplanen fra 1992. Analysen må inkludere Strandveien og hele «sjøfronten» for å få fram det store bildet.

Nye arealer til boligbygging når det gjelder **distriktet**, dvs. i all hovedsak bygdene på Arnøya, Laukøya og Kågen, er ikke blitt drøftet i dette kapittelet. Det ikke registrert behov for eller framkommet ønsker om nye arealer til boligformål ute på øyene. Situasjonen er at mange hus står tomme og benyttes som fritidsboliger. Det settes derfor ikke av arealer til framtidige boligformål her.

3.2.4 Høringsmerknader (se *Merknadsbehandling*, datert 31.08.15)

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) (merknad 6) mener at det er for tidlig å sette av Vågvann steinbrudd til boligformål nå. Skjervøy kommune kommer ikke DMF i møte på dette og opprettholder formålet for å sikre disse arealene for framtidig vekst.

AR-Ing AS (merknad 11) har en rekke merknader til dette delkapittelet. De mener Rasch-bygget kan bli et godt leilighetsprosjekt, gitt en del tiltak. Firmaet har en del gode innspill når det gjelder revisjon av sentrumsplanen. Disse må tas med inn når revisjonsarbeidet settes i gang. Når det gjelder Prestegårdsjorda er rådgivningsfirmaet enig i «parkvisjonen». Men som nevnt, blir det nå barnehage på tomta. AR-Ing AS ønsker også at det settes av arealer til boligformål i distriktet. Til dette forslaget vil Skjervøy kommune bemerke at det fins ledige regulerte tomter i distriktet, og kommunen ser ikke behov for å legge ut flere tomter, spesielt siden etterspørselen ikke er til stede.

3.3 Nye næringsarealer – seks strategier

Skjervøy havn har status som fiskerihavn og er kystverket sitt domene. Den største næringsaktiviteten holder til i dette området. Her ligger Lerøy Aurora og Skjervøy Fisk og Skalldyr. Begge er matprodusenter. Tidligere har også andre sjømatproduserende bedrifter vært lokalisert her.

Men aktivitetene i havna dreier seg om mye mer enn matproduserende næringsvirksomhet. Virksomhetene/aktivitetene spenner fra boliger til trelast, fra bunkringsanlegg til småbåthavn, fra miljøstasjon til elektrikerbedrift, fra notvaskeri og notbøteri til hurtigrute- og hurtigbåtkai.

«Sjøfronten» er med andre ord et sammensatt område. En rask områdegjennomgang viser også innslag av «restarealer», arealer som synes forlatt, samt diverse lageraktivitet og oppbevaring både utendørs og innendørs.

Kommunen er eier av flere tomter langs sjøfronten. Mange av disse er festetomter. At kommunen er eier, kan gi handlingsrom når det gjelder å styre utviklingen og ikke minst løse eventuelle areal- og arealbrukskonflikter.

Hvor stort behovet er når det gjelder å legge ut nye arealer til nærings- og industriformål er usikkert. Kommunen har mange satsingsområder (jf. Strategisk næringsplan) og trenger å ta grep om arealstrategiene.

Først klargjøring av noen sentrale begreper:

Sjøbasert nærings- og industriaktivitet: Nærings- og industrivirksomheter som **må ligge i tilknytning til sjø**. Denne type virksomhetene kan igjen deles i to: *Matproduserende bedrifter* og *maritime/offshore bedrifter*. Disse er lite (ikke) kompatible med hverandre. Ofte er de heller ikke kompatible med boliger.

Landbasert nærings- og industrivirksomhet: Nærings- og industrivirksomhet som **ikke** trenger sjøtilknytning. Disse virksomhetene kan også deles i to hovedtyper: *Boligkompatibel (kontorer etc.)* og *ikke-boligkompatibel (areal- og transportkrevende, støyende, etc.)*.

Sandøra er under regulering og ny, sjøbasert næringsaktivitet²⁵ kan lande her. Utover denne reguleringen er det ikke flere reguleringsplaner på gang, per nå, til nærings- og industriarealer til formål av type sjøbasert og landbasert virksomhet nevnt ovenfor.

Fem næringsarealstrategier er drøftet med tanke på tilrettelegging på selve Skjervøya. I tillegg kommer strategi for Kågen og de øvrige øyene. Arealknapphet finnes, inkompatibilitet finnes, og det gjelder å lande aktiviteter iht. mantraet som er i all overordnet planlegging: «Rett virksomhet på rett plass.»

Strategi 1: Vågvann Steinbrudd

Strategi 2: Området mellom veiene – «gammel Langbakke» og «ny Langbakke»

Strategi 3: Utvidelse av Sandøra nordøstover

Strategi 4: Strandveien/sentrum

Strategi 5: «Sjøfronten»

Strategi 6: Kågen og de øvrige øyene

²⁵ Foreløpig har to aktiviteter i emning her: smoltanlegg (reguleringsplan vedtatt mai 2015) og fôrfabrikk. Fôrfabrikk kan bli aktuelt på et senere tidspunkt.

3.3.1 Strategidrøfting

Strategi 1: Vågvann steinbrudd, ligger, isolert sett, gunstig til for framtidig landbasert nærings- og industrivirksomhet. Men dette arealet er egnet til flere formål når steinbruddet en gang i framtida avvikles og etterlater seg tomtemuligheter for annen aktivitet. Som nevnt betinger dette en gjennomtenkt uttaksplan som kan etterlate seg arealene tilrettelagt for ny aktivitet. Dagens uttaksaktivitet plager i noen grad beboerne i Hollendervika. Avstanden er relativ kort, og det tilrås ikke at ny støvende eller støvete virksomhet etableres i steinbruddet. I kapittel 3.2 lanseres Vågvann steinbrudd til framtidig boligformål, og da boliger kan samlokaliseres med idrettsaktivitetene lansert for Skattørfjellet på tilstøtende arealer på østsiden (se kapittel 3.6), er boligformål å foretrekke framfor nærings- og industrivirksomhet. Derimot er kontorarbeidsplasser og andre lignede selvsagt mulig å samlokalisere med boliger om det skulle være behov for dette.

Strategi 2: «Området mellom veiene» løfter fram restarealet mellom ny og gammel vei (Langbakken). Noe uheldig er det at dette området – som nå blir liggende som et restareal – ikke ble drøftet under oppstart av reguleringsplanen for ny veitrasé. Optimalt burde dette restarealet blitt vurdert med tanke på å eventuelt regulere inn egnede på- og avkjøringspunkter. Området mellom veiene vil lokaliseringmessig være svært aktuelt til landbasert nærings- og industrivirksomhet, spesielt med tanke på nærhet til hovedveinettet og nærhet til øvrig industri på Sandøra.

Strategi 3: Utvidelse av Sandøra nordøstover vil være et helt nødvendig grep for å sikre arealer til ny, sjøbasert næringsvirksomhet i *rene* omgivelser. Kun virksomheter som kommer innunder kategorien sjøbasert næring, kompatibel med matproduserende aktiviteter, bør lokaliseres til dette området. Det må ikke tillates oppføring av flere hytter enn de fem–seks som allerede finnes da dette området er en sentral kjerne i Skjervøy kommunes arealreserver for ny, sjøbasert næringsvirksomhet. Utfylling i sjø vil kunne være aktuelt. To hytter blir berørt direkte.

Strategi 4: Strandveien/sentrum tar utgangspunkt i endringsprosessene som pågår når det gjelder næringsbyggene langs Strandveien. Noen lokaler står tomme, og en del bruksendringer til leiligheter har blitt gjennomført. Da kommunen vil sette i gang arbeid med revisjon av sentrumsplanen, vil de sentrale problemstillingene knyttet til disse arealene/bygningen og de nødvendige grepene tas der. Det er primært her i sentrum handel- og tjenesteytende næringer vil måtte finne sin lokalisering da dette vil være i tråd med et uttalt ønske om «levende sentrum».

Strategi 5: «Sjøfronten» omfatter hele strekningen langsetter havneområdene fra Ytre havn til Indre havn/Kollagerneset. Eksisterende og potensielle drifts- og interessekonflikter er knyttet til disse områdene. Fordi kommunen skal igangsette revidering av sentrumsplanen i nær framtid, og Sjøfronten må sees i sammenheng med utviklingen langs Strandveien, så er det i sentrumsplanen at undersøkelsene av problemstillingene må føres videre og konklusjonene om framtidig arealbruk må nedfelles. Arealbruken langs Sjøfronten er, som nevnt, et sammensurium av virksomheter. Det ligger store arealreserver her og dermed store verdier for kommunen. Arealreservene ligger i «rydding», fjerning av fenomenet «evighetslagring», utfylling i sjø og arealeffektivisering.

Strategi 6: Kågen og de øvrige øyene. På Kågen er arealer til et reinslakteri i Kobbepollen aktuelt. Det nedlagte steinbruddet på Kågen-sida er et potensielt landbasert nærings- og industriområde. Det er også kanskje mulig å gjenåpne dette bruddet om det viser seg å være drivverdig og dermed et brudd som kan ta over for eksisterende steinbrudd på Skjervøya.

En stor utfordring for kommunen er hvor maritim industri/service og offshore-virksomheter skal tilbys arealer da disse ikke bør samlokaliseres med de matproduserende bedriftene. Et alternativ for lokalisering av maritim industri/offshore kan være på området sør for Jøkelsmolt sitt anlegg i Storbukta. Dette området er ligger innenfor regulert område til industriformål.

3.3.2 Anbefalte strategivalg – konklusjoner

Følgende konklusjoner foreslås for ny og endret arealbruk rettet mot næring og industri, handel og tjenesteyting:

- **Vågvann steinbrudd** settes *ikke* av til landbasert næring- og industri. Her prioriteres bolig og idrett, eventuelt med innslag av kompatibel næringsvirksomhet.
- **Området mellom veiene** settes av til framtidig landbasert næring- og industri. Ev. i kombinasjon med ny kraftlinjetrasé.²⁶
- **Sandøra nordøstover** settes av til sjøbasert (ren) næringsvirksomhet. Utfylling i sjø bør undersøkes.
- **«Strandveien/sentrum»** inngår i revisjon av sentrumsplanen og tas ikke videre med i diskusjonen i denne omgang. Det knyttes imidlertid bestemmelser til disse arealene.
- **«Sjøfronten»** underlegges en grundig analyse, og klargjøring av framtidig arealbruk og eventuelle transformasjoner av disse sammensatte nærings- og industriområdene. Gjøres i tett dialog med revisjon av sentrumsplanen, eventuelt som en del av denne. Det knyttes planbestemmelser til disse arealene. Etter merknadsbehandlingen sees «Sjøfronten» som tre strekninger som underlegges noe ulik strategi (se kapittel 3.3.3).
- **Steinbruddet på Kågen** skal undersøkes for videre drift for eventuelt å kunne overta rollen som brudd etter at bruddet på Skjervøya legges ned. Deretter kan området settes av til landbasert næring- og industrivirksomhet.
- **Storbukta** (regulert industriområde på Kågen) undersøkes for lokalisering av maritim nærings- og industrivirksomhet /offshore/oljebasevirksomhet. Området må spesielt vurderes når det aktsomhet som må utvises når det gjelder avstander til næringer som bedriver biologisk produksjon (jf. Mattilsynets ansvarsområde).²⁷

3.3.3 Høringsmerknader (se *Merknadsbehandling*, datert 31.08.15)

OCH arkitektur & design as (merknad 3) omhandler nytt innspill: «Skjervøy brygge», lokalisert til Vågen. Egentlig tilhører dette innspillet til kapittel 3.5, men behandles her fordi det har med strategi

²⁶ Trasévalg for ny kraftlinje må sees i sammenheng med kommunens utviklingsmuligheter sørvestover.

²⁷ **Arnøy Laks AS** (merknad 13) har spesielt påpekt dette forholdet, og de minner om at dette gjelder avstand til nye Sandøra næringsområde også. **AR-Ing AS** (merknad 11), lanserer området ved Storstein ferjeleie som aktuelt for dette type landbasert industri. Tas inn i handlingsprogrammet **B11**.

5 å gjøre, «**Sjøfronten**». Skjervøy brygge tas inn som nytt utbyggingsområde, OMR 15 D. Dette innebærer at når det gjelder Sjøfronten, vil strekningen fra krysset ved COOP-bygget til den videregående skolen få andre føringer en de to andre strekningene (Ytre havn til krysset ved COOP-bygget og fra den videregående skolen til Indre havn/Kollagerneset).

Planbestemmelsen 1.2.1 B) endres til å kunne *inkludere* bolig og boliglignende komplekser, herunder turismeanlegg for strekningen krysset ved COOP-bygget til den videregående skolen.

Direktoratet for mineralforvaltning (merknad 6) ønsker som nevnt ikke framtidig boligformål i Vågvann steinbrudd. Skjervøy kommune beholder arealformålet slik høringsutkastet konkluderte.

AR-Ing AS (merknad 11) er ening i at forretningslokaler i Strandveien på gatenivå skal forbeholdes forretningsdrift, men at framtidig boligformål i noen lokaler må diskuteres. Godt innspill som tas med når arbeidet med revisjon av sentrumsplanen settes i gang. I spørsmålet om boligbygging i Sjøfronten er Skjervøy kommune i utgangspunktet uenig med firmaets synspunkter, men har vurdert

Arnøy Laks AS (merknad 13) påpeker mulighetene som ligger i å lokalisere og regulere arealer der tunnelmasser kan deponeres og framtidige industriområder skapes. Arealene settes ikke av nå i denne arealdelen, et utredningsarbeidet må gjøres først. Innspillet er listet i handlingsprogrammet, **B15**.

3.4 Primærnæringene – landbruk og reindrift

Det legges opp til at vilkårene for primærnæringenes livsgrunnlag og drift ikke forringes eller reduseres i forhold til dagens situasjon. Dette er i tråd med både Skjervøy kommunes satsingsområder (jf. Strategisk næringsplan) og Regional plan for landbruk i Troms der arktisk landbruk trekkes fram som en av flere hovedsatsingsområder.

3.4.1 Jordbruk og skog på 70°N

I den nylig vedtatte landbruksplanen for Troms fylke er det nordlige landbruket satt på den politiske dagsorden. I målsettingen er det spesielt lagt vekt på å styrke de fortrinn som arktisk landbruk har som matprodusent, utnyttelse av jord og skog samt satsing på bygdenæringer.

Landbruksressursene i Skjervøy kommune kan inndeles på følgende måte:

- dyrka og dyrkbar jord
- beiteområder
- produktiv skog, herunder plantefelt og naturlig tilvekst
- landbruksbasert (miljøbasert) næringsutvikling
- kulturlandskapet

Antall landbrukseiendommer over 5 daa er ca. 200. Det finnes ikke rovdyr på Arnøya. Fraværet av rovdyr gjør at tap av dyr på beite er tilnærmet ikke-eksisterende. Dyrene blir heller ikke stresset. Beiting på 70°N gir enestående vilkår for godt kjøtt og kan nærmest betraktes som en spesialvare på markedet. De tre bøndene høster egne enger og andres gjennom leieavtaler. I Årviksand blir alle jordene høstet. På Lauksletta og Arnøyhamn er ikke all dyrket mark tilgjengelig for bøndene på grunn

av manglende avtaler. Det kan også være at noen arealer ikke er egnet for høsting av ulike årsaker for eksempel kan det være smått og kronglete å komme til, for store avstander, etc.

Utfordringer for bøndene er å få stabil og forutsigbar tilgang til høstingsarealer og at alle sider av driften kan foregå uten innblanding og konflikter med fritidsaktiviteter og reiseliv generelt eller hyttebygging og hytteeiere spesielt.

Totalt oppdyrket areal i kommunen er på 3200 daa. Rundt 25 % (885 daa) av disse ble høstet i 2013. Skogarealene utgjør ca. 40000 daa. Av dette er om lag 8600 daa produktiv skog. Per i dag drives det ikke skogsdrift annet enn noe vedhogst til privat bruk.

Når det gjelder landbruksbasert næringsutvikling, gjør denne næringen seg nytte av ressurser som kulturminner, krigsminner, restaurerte gamle bygninger og ombygde fjøs, flora, fauna og naturråstoff. Disse «produktene» har potensial i seg til å danne grunnlag diverse næringsaktiviteter som bygdeturisme, småskala reiseliv, organisert rekreasjon og friluftsliv, jakt, fiske, m.m.

Landbruksaktiviteten i Skjervøy kommune bidrar ikke bare til matproduksjon og arbeidsplasser, aktiviteten er i tillegg avgjørende for å holde kulturlandskapet i hevd og dermed ha et åpent, rent og ryddig «skue» å tilby både tilreisende turister, besøkende og ikke minst fastboende.

Selv om Skjervøy kommune synes å ha uendelig tilgang på arealer, er det kun en liten del som egner seg til de ulike formålene. Derfor er det konkurranse mellom formålene.

3.4.2 Reindrift – fra april til oktober

Flyttveiene går over Maursundet, Kågen og Lauksundet vår og høst. Den arealmessige og fysiske infrastrukturen i reindriften består av beiteområder, parringsområder, kalvingsområder, flytteleder, samlingsplasser, gjerder og gjeterhytter.

Reindriften er en betydelig matprodusent. Det har vært på tale å etablere et *reinslakteri* på Kågen, nærmere bestemt i det gamle røyeanlegget i Taskeby. Tanken, så vidt kjent, er å også drive med videreforedling av kjøttet til ulike produkter. Lokaliseringen er egnet, gitt visse vilkår, og tiltaket vil kunne skape arbeidsplasser.

Konfliktnivået mellom reindriftnæringen og landbruket er relativt lavt. Det kan være noe konflikt dersom reinen beiter på jordene om våren. Funksjonelle gjerder mot utmark på aktuelle og mulige steder vil i så fall være løsningen.

Konflikter mellom enkelte hytteeiere og reindriften har oppstått. Valg av strategi for hyttebygging på øyene bør derfor legge vekt på å opprettholde og hensynta gode vilkår for matproduksjon. Når det gjelder konflikter med besøkende i fritidsboliger og hytter, vil det være behov for at de som kommer i helger og i elles i ferier, innretter seg etter det faktum at disse områdene er områder der næringsutøvere utøver næringen sin, enten det gjelder sauehold eller reindrift. Dette er spesielt viktig da fritidsboligen/hytta for mange er blitt hjem nummer to og mer og mer tid tilbringes her. Slik vil inkompatible interesser trolig bli forsterket med tida. Disse problemstillingene tas videre opp i kapittel 3.7.

3.4.1 Strategier som sikrer gode driftsvilkår for landbruk og reindrift

Det legges opp til at de brukene som er igjen, skal i utgangspunktet gis de samme vilkår for drift og matproduksjon som de har i dag. Det samme gjelder selvsagt for reindriften.

Aktørene i begge disse primærnæringene er helt sentrale i å utnytte og ikke minst vedlikeholde kulturlandskapet som dette kystsamfunnet har hatt i generasjoner. Om dyrene forsvinner, og man vil beholde landskapet, må andre inn å gjøre den landskapspleiejobben som dyrene gjør.

Hovedtruslene mot landbruksnæringen lokalt er *spredt hyttebygging og mangel på høstingsjord*. Det er den første trusselen arealdelen først og fremst kan håndtere da tilgang til høstingsjord håndteres av private parter – de som vil leie jord, og de som har jord til leie. For reindriftsnæringen er også «ei hytte her og ei hytte der» det som kan gjøre mest skade, samt hyttefelt som legges i kjerneområdene²⁸ for reindrifta.

Som nevnt fradeles årlig i snitt åtte–ti eiendommer til fritidsformål. To–tre hytter blir bygget per år. Sett over en lengre planperiode vil tallet på «ei hytte her og ei hytte der», sammen med tall på bolighus som blir benyttet til fritidsbolig, økte betraktelig og etter hvert utgjøre et betydelig antall. Gode driftsvilkår handler om å ha tilgang på store nok og sammenhengende arealer, samt beitero. Arealene må også være egnet for utøvelse av næringen. Gode driftsvilkår handler også, som nevnt, om å redusere konflikter og plager som ofte oppstår i naboskap mellom de yrkesutøvende og de besøkende som kommer innom i ferier og fritid.

3.4.2 Anbefalte strategivalg – konklusjoner

For å kunne ivareta og legge til rette for framtidig næringsutøvelse innen landbruk og reindrift i Skjervøy kommune, legges det opp til at oppføring av hytter skal skje fortrinnsvis i felt og etter utarbeidelse av reguleringsplan.

3.4.3 Høringsmerknader (se *Merknadsbehandling, datert 31.08.15*)

Fylkeskommunen (merknad 9), Fylkesmannen (merknad 10) og Sametinget (merknad 2) har generelle – og stort sett positive merknader – til dette kapittelet. Merknadene fra AR-Ing AS (merknad 11) og Uløybukta bygdelag (merknad 8) kan tyde på at det også finnes synspunkter med utgangspunkt i interessekonflikter.

Fylkesmannen/fylkesrådet har fremmet **innsigelse** pga. manglende synliggjøring av landbrukets kjerneområder. Dette gjøres, og innsigelsen er løst.

3.5 Nye arealer til utleiehytter og turisme

Et annet satsingsområde i Skjervøy kommune er reiseliv og turisme (jf. Strategisk næringsplan). Dette dreier seg om den såkalte «opplevelsesnæringen». Kommunen tar utgangspunkt i forslag og tiltak som aktuelle grunneiere og aktører/forslagsstillere kommer på banen med.

3.5.2 Konklusjoner – utleiehytter og turisme

På eiendommen 59/10, *Haugnes i Langfjorden*, får tiltakshaver få starte opp småskala reiseliv med utleiehytter og aktiviteter tilknyttet sjø og natur for øvrig (OMR 8). Det stilles krav om reguleringsplan. Det stilles også krav om at nødvendige undersøkelser med tanke på naturfarer må

²⁸ Med kjerneområder menes først og fremst trekklei og flyttlei, samlingsområder og kalvingsland.

gjennomføres slik at området kan friskmeldes for tiltenkt aktivitet. Det anbefales ikke at det føres opp bygninger (unntak for naust, grillhytter, etc.) på sjøsiden av veien.

Utleiehytter i *Skattørfjellet* i tilknytning til «Idrettsparken» er et tiltak som Skjervøy kommune ønsker velkommen, og det er avsatt arealer til formålet innenfor området som er utpekt som kommunens framtidige utviklingsområde sør for tettstedet (OMR 1). Her legges det til rette for bolig, ulike idretts- og fritidsaktiviteter og utleiehytter. Arealet er avsatt på plankartet med krav om områdeplan på grunn av områdets størrelse og sammensatte utviklingspotensial, og med krav om senere detaljregulering i eventuelt flere trinn, alt ettersom det er hensiktsmessig.

3.5.3 Høringsmerknader (se *Merknadsbehandling*, datert 31.08.15)

Det kom ingen protester i høringsrunden på de to avsatte områdene til fritids- og turistformål. I høringsrunden kom det et nytt innspill inn. Det gjelder Skjervøy brygge (OCH arkitektur & design as, merknad 3) i Vågen. Denne er nå lagt inn i planen som OMR 15 D. Sjøfronten er nå delt inn i tre strekninger der *strekning 2* – fra krysset ved COOP-bygget til den videregående skoen – gis en annen karakter enn de to øvrige strekningene (se planbestemmelsene § 1.2.1).

AR-Ing AS (merknad 11) og Uløybukt bygdelag (merknad 8) har begge innspill som er knyttet til økt satsing på turisme, herunder nye havner og tilrettelegging for utleiehytter og turisme i tilknytning til eksisterende småbåthavner på øyene. Ingen nye arealer er lagt inn som svar på disse innspillene, men de er listet i handlingsprogrammet som **B14** og **B18**.

3.6 Nye arealer til idrettsformål

Skjervøy kommune har hatt og har en sterk idrettskultur. Gode og mange idrettsanlegg får ta en del av «skylden». Barnetallene i de yngste årsklassene går ned, og noen vil nok innvende at det er «bakvendt» at man da satser gjennom å sette av nye arealer til dette formålet. Svaret her er at man må likevel tenke framover og etablere gode arealstrategier slik at man ikke kommer «bakpå».

Med utgangspunkt i å styrke den eksisterende tette strukturen med korte avstander som kjennetegner tettstedet, vil et tydelig lokaliseringskriterium være å legge anleggene nært der hvor folk bor slik det ikke genereres en bilbasert aktivitetshverdag for barn og foreldre. Så lenge Skjervøy greier å holde transportavstandene nede, vil gevinstene, de positive konsekvensene, som kjent, være store.

To lokaliseringer peker seg ut. Den ene er i tilknytning til eksisterende idrettsanlegg, og den andre er lokaliseringen ved Vågvann steinbrudd. Samlokalisering med eksisterende anlegg har fordeler representert ved sentral beliggenhet samt synergier med eksisterende anlegg. Ulempen kan være at for eksempel en fotballhall/ishall med de nødvendige dimensjonene, vil dominere i landskapet, men på den andre siden trenger ikke dette nødvendigvis å være negativt.

Når det gjelder lokalisering i steinbruddet, konkurrerer dette med arealformål til framtidig boligformål (se kapittel 3.2). Samtidig er arealpotensialet her så pass stort at det skal la seg gjøre å finne plass til og realisere området til flere formål.

Et lite OBS! med tanke på klimaendringer og høyere temperaturer og mer nedbør i form av regn, må man tenke seg nøye om før det investeres i anlegg for vinteraktiviteter som krever gode snøforhold vinteren igjennom.

3.6.2 Konklusjoner – idrettsformål

Skattørfjellet med omegn er godt egnet til de foreslåtte aktivitetene både med hensyn til terreng, topografi og beliggenhet. I positiv retning trekker også at nytt steinbruddet planlegges til boligområde.

Skitrekk i bygda Årviksand er et tiltak som ønskes velkommen. Det vil være et positiv innslag i nærmiljøet.

Begge forslagene tas med i arealdelen. Det stilles krav om reguleringsplan og nødvendige undersøkelser. For anleggene i Skattørfjellet må disse, som nevnt, først inngå i en større områdeplan som tar for seg den overordnede arealdisponeringen og diskuterer sammenhenger og felles løsninger.

3.5.3 Høringsmerknader (se *Merknadsbehandling*, datert 31.08.15)

Ingen høringsmerknader har hatt innvendinger mot disse idrettstiltakene foreslått.

3.7 Nye arealer til fritidsformål

Det har vært stor fraflytting fra øyene siste tiårene, og mange av husene fungerer nå som hytter og fritidshus. De som har flyttet, og barna til dem som har flyttet, ønsker ofte en hytte/fritidsbolig på det stedet der røttene er. Dette muliggjøres vanligvis gjennom fradeling.

Med tanke på røtter og satt på spissen: En fra Arnøyhamn vil kanskje ikke ha Laukøya som sitt favorittsted. Men dette «generasjonsforholdet» vannes naturlig nok ut etter som årene går, og man kan begynne å snakke om at andre- og tredjegerasjons etterkommere vil ha en løsere tilknytning til foreldrenes og besteforeldrenes barndomshjem. Denne erkjennelsen bør resultere i at man ikke nødvendigvis får bygge spredt overalt, men at aktiviteten samles i felt i tilknytning til bygdene.

3.7.1 Fem hyttestrategier

Strategi 1: Frislipp: «Frislipp» betyr at hver hytte ønskes velkommen og søker får behandlet sin søknad positivt. Søknaden må igjennom de samme rundene som i dag da man ikke kan forutsi xy-koordinatene for hvor søknadene vil komme i planperioden, og slik ikke kan feste disse tomtene til arealplankartet. Frislipp-strategien administreres gjennom dispensasjoner.

Strategi2: Hyttefelt: I andre enden av skalaen ligger strategien «kun hyttefelt». Dette innebærer at det ikke skal tillates noen tilfeldige «hyttelandinger» gjennom fradeling. Alt skal være feltorientert og man vil kunne, sammen med de lokale bygdelagene, peke ut de områdene som kan settes av til hytteformål i planen.

Strategi 3: Dagens praksis: Et tredje alternativ er å holde fram som før, dvs. videreføre dagens praksis med fradeling samt utarbeidelse av reguleringsplaner.

Strategi 4: Hytte som næring: «Hytte som næring» innebærer at kommunen vil ønske hytteutbygging i større skala velkommen og vil legge til rette for at private kan satse i markedet. Da vil utpeking av arealer for større feltutbygging være veien å gå. Men vil Skjervøy settes på kartet som hyttekommune? Er potensialet der? Hvordan er markedet for hyttekjøp og hytteleie på de ulike øyene? Spørsmålet er om man kan lykkes både med offensiv hyttestrategi, som kan gi både kommunale inntekter, arbeidsplasser, stimuli og større handelsgrunnlag på den ene siden, men som

på den andre kan påføre eksisterende næringsaktivitet, da primært reindrifta og landbruket, driftsulemper. Og skal og *kan* Skjervøy konkurrere med enkelte andre kommuner i Nord-Troms som allerede, i hvert fall et stykke på vei, kan benevnes «hyttekommuner»?

Strategi 5: Oppsamlingsheat: En siste strategi, for å få kontroll over «hvor mange og hvor», og for å kunne minske saksbehandlingen og antall dispensasjoner, er å samle søknadene i ett område over tid og så lage en så konfliktfri samlet plan som mulig.

3.7.2 Valg av hyttestrategi – når er «nok» nok?

I kapittel 3.4 er viktigheten av å ivareta av gode driftsvilkår for primærnæringene i Skjervøy kommune, påpekt. Skjervøy kommune har ikke lansert kommunen som «hyttekommune», hvor man bevist legger til rette for denne aktiviteten i større skala. Å legge til rette for hyttebygging kan være et tveegget sverd. Det kan på den ene siden øke interessen for kommunen både når det gjelder å bo og besøke øyriket. Det kan bidra til at kommunens egne utflyttede fremdeles vil ha tilknytning til området. Hvor mange hyttefelt og hvor mange hytter skal det legges til rette for, og hvor skal hyttefeltene plasseres? Et sentralt spørsmål vil være: «Når nok er nok?» Når tipper kvantiteten og hyttetettheten over tålegrensen for «de som var her først» og som fremdeles produserer mat i de aktuelle områdene, selv om hyttene ikke nødvendigvis legges på dyrkamark eller midt i flytteleia for reinen?

Trolig er strategien *hyttefelt* (strategi 2) den som i det lange løp vil stå seg for kommunen. På sikt, om en generasjon, er det ikke lenger småbruket barndomsstedet til de yngre, men til oldeforeldrene. Med dette i bakhodet, vil fradelingen og oppsplittingen ikke lenger være «slektsbegrunnet». Poenget må være å ta kontroll over den spredte hyttebyggingen. Bygdene må enes om hvor de ønsker at hyttefeltet i sin bygd best kan lokaliseres.

3.7.4 Høringsmerknader: analyser og konklusjoner vedrørende fritidsbebyggelse

Sametinget (merknad 2) har fremmet **innsigelse** til **planbestemmelsene §§ 3.1, 3.3, 4.1 og 4.25.**

Disse planbestemmelsene er sentrale når det gjelder å styre fritidsbebyggelse. Heller ikke Fylkesmannen (merknad 10) eller fylkeskommunen (merknad 10) uttrykker særlig begeistring for § 3.3. Fylkeskommunen (merknad 11) fordi den vil ramme landbruket, og Fylkesmannen fordi den er for uklar og ikke egnet til å styre senere forvaltning. Fylkeskommunen kan tolkes dit hen at de kan ønske at krav om reguleringsplan slår inn *tidligere* enn ved 3 hytteenheter.

Både Sametinget, Fylkesmannen og fylkeskommunen har etterlyst «hvor mange og hvor». Dvs. at det i planen pekes ut og avgrenses på kartet de områdene fritidsbebyggelse kan tillates og hvor mange som kan tillates. Dette er gjort for to tilfeller: **Årviksand** (OMR 10, inntil ti hytteenheter) og i **Kobbepollen** (OMR 5, inntil 15 hytteenheter). Disse to feltene var innspill til arealdelen ved varsel oppstart planarbeid.

«Hvor mange og hvor» er greit å forholde seg til om det kommer som innspill fra aktører og grunneiere. Da har kommunen konkret lokalisering og konkret antall å gå ut fra når innspillet skal vurderes. I innspillfasen kom det bare inn de to nevnte, (pluss OMR 12, Haukøya, se nedenfor).

I et forsøk på å imøtekomme kravet om «hvor mange og hvor» har kommunen scannet områdene langs hele hovedveinettet langs kysten og ellers på øvrige områder på potensielle øyer. Kommunen har benyttet www.tromsatlas.no og slått på alle «lagene når det gjelder hensynssoner.

Konklusjon: De arealene som ikke ligger i aktsomhetssone for skred (H310), er landbruksområder (H520), er kulturminneområder (H730), er 100-metersbelte, er reindriftsområder (H520). Dette gjelder Laukøy og Arnøy spesielt, noen få «flekker» unntatt. I tillegg til Årviksand fins muligheter i Akkarvik.

Det fins områder på Vorterøya, Taskebyhalvøya inkludert Kobbepollen, samt Uløya, som **ikke** ligger i aktsomhetssone for skred. I tillegg til Skjervøya sørøst.

Skjervøy kommune kan selvsagt sile ut alle områder som ikke berøres av landbruk, reindrift, strandsone, kulturminner, m.fl., men som berøres av aktsomhetssone for skred (nesten overalt bortsett fra de stedene nevnt ovenfor), og foreta en geoteknisk vurdering av disse for ev. å få noen av dem «friskmeldt» og sette disse av til fritidsbebyggelse i felt og slik kunne si nei til alle andre søknader i LNFR-områdene. Dette vil for øvrig være å bruke mye ressurser uten at man kan vite om man treffer målgruppen: De som vil ha seg en fritidsbolig i Skjervøy kommune. Dessuten: Skal kommunen planlegge på «annen manns/kvinnes grunn», bør det begrunnes med et tydelig samfunnsoppdrag, som for eksempel og på lik linje, sette av nødvendige arealer til skole, helseinstitusjoner, boliger, næringsareal, mv.

Skjervøy kommune **tar ikke innsigelsen til følge** og mekling vedrørende planbestemmelsene § 3.1, 3.3, 4.1 og 4.25 må gjennomføres. Se *Merknadsbehandling kapittel 2.2.1* for drøfting og mulige løsninger.

3.8 Øvrige nye arealbruksformål

3.8.1 Oppstillingsplasser for campingvogner og bobiler samt utfartsparkering

Parkeringsplassen på bruhodet på Kågen et yndet sted der turistene «tar oppstilling», kanskje for flere dager. Denne parkeringsplassen er også ment for bruk til kortere besøk til fiskeplassen, grillplassen, benkene og hytta – alt universelt utformet. Poenget er ikke å stanse besøkende i å bruke denne parkeringen, men tiltrekningskraften dette utsiktspunktet har, tilsier at det trolig også vil være andre steder i øyriket det kan etableres oppstillingsplasser for denne type campingaktivitet. I en slik lokaliseringundersøkelse vil forslag fra bygdene om *hvor*, være av det gode.

I Årviksand er OMR 9 avsatt i planen til oppstillingsplass for campingvogner og bobiler iht. bygdelagets ønsker.

Om sommeren står også bobiler og campingbiler sentrum. Om og når dette eventuelt er/bli et problem kan man tenke seg arealer avsatt til dette formålet langs «gammel Langbakke» når «ny Langbakke» står ferdig. Det gamle grustaket lengst ned i bakken mot bruhodet på Skjervøy-sida kan være et egnet sted.

Dersom kommunen ser at mer tilrettelegging for bobilturisme er noe som det ønskes å satses på, vil det være aktuelt å sette av flere områder til oppstillingsplasser. Disse bør ev. sees i sammenheng med mulige behov for trafikksikker utfartsparkering, spesielt vinterstid.

Høringsmerknader: Ingen kommentarer til dette punktet er kommet inn i høringsrunden.

3.8.2 Trailerparkering

Det er prekärt å løse parkeringsproblemene for de mange trailerne, med tilhørende negative konsekvenser, så raskt mulig. Formidlet behov for trailerparkering har variert, derfor legges ikke et eksakt tall til grunn når det gjelder hvor stor ei slik tomt må være, men man bør ta høyde for et antall på over tretti.

I første omgang har kommunen tenkt at trailerne skal stå parkert i havna, like sør for anlegget til Lerøy Aurora. Dette vil bety «trangboddhet» for berørte aktører. Dessuten vil det, på sikt, ikke være hensiktsmessig å ha trailere stående og oppta de knappe arealene i havna da disse bør disponeres til *aktiv sjøbasert næringsvirksomhet* og ikke til parkering.

Det foreslås derfor at arealer i Vågvann steinbrudd gjøres i stand for midlertidig å løse dette problemet. **Alternativt** er det gamle avfallsdeponiet sør for Hollendervika nevnt som et aktuelt sted. Her må det da eventuelt gjøres tiltak da området er heftet med forurenset grunn. En nevnt problematikk når det gjelder «å spise av kjøretida», tas hånd om gjennom å bruke «tilfraktingssjåfører». Disse bringer bilene til bedriften de aktuelle opplastingstidspunktene.

Per i dag er det noe støy fra trailerne som står tett på bolighusene i sentrum. I Vågvann steinbrudd, alternativt i det gamle avfallsdeponiet, vil boligene i Hollendervika være naboer. Avstanden til steinbruddet er noe større enn til deponitomta, samt at der er noe høydeforskjell. Trolig vil støyplagene reduseres sammenlignet med støykonsekvenser for de nærmeste boligene i sentrum.

I og med at trailerparkeringen ikke er, per nå, tenkt permanent på verken i havna, i steinbruddet eller på det gamle deponiet, settes det ikke av arealer til dette formålet i plankartet.

Høringsmerknader: Fylkesmannen påpeker i sin merknad at kommunen må være oppmerksom på støykravene som gjelder. Dette er tatt hånd om i planbestemmelsene.

3.8.3 Lagerhall

I forhåndsmerknaene kom det inn et forslag om å sprengte ut en hall i Stussnesfjellet. Forslaget er å benytte steinen til utfylling og hallen til lagring av kommunale maskiner og utstyr, sand, m.m. Kommunen har ikke signalisert at det eksisterer behov for en slik lagerhall, derfor tas **ikke** dette ønsket med i planen. Dersom det blir uttrykt et realistisk behov for lagerhall, må skredfare og fjellkvalitet undersøkes, bruken av steinen må undersøkes, nødvendig utbedring av adkomstveien må gjøres, og man må finne ut av de totale kostnadene et slikt prosjekt vil medføre for kommunen.

Høringsmerknader: Ingen kommentarer til dette punktet er kommet inn i høringsrunden.

3.8.4 Fôrflåter

Å kunne ta på land fôrflåter er et behov nevnt i Strategisk næringsplan 2014–2017. Som diskutert tidligere vedrørende nye arealer til nærings- og industrivirksomhet, har Skjervøy kommune et *arealknapphetsproblem*. Matprodusentene i havna setter en stopper for økt aktivitet innen annen sjøbasert virksomhet som maritim service/offshore, vel og merke dersom denne utgjør en forurensingsrisiko.

Hvor skal fôrflåter kunne tas opp for vedlikehold? Det finnes i dag bare én mulighet – i havna. Dette er nok et argument som peker i retning av at Skjervøy kommune nærmer seg det tidspunktet da man må være *frampå* i tenkingen rundt hvordan skal kommunen kunne legge til rette for *alle* typer

næringer som hører hjemme i kommunen fordi de representerer *fortrinn*. Påstanden om at kommunen drives fra skanse til skanse i spørsmål om arealer til næring, er rett, næres av de konflikter kommunen må håndtere. Ad-hoc-strategi er også en strategi, men arealknappheten vil føles påtrengende og ubehagelig så lenge et overordnet plangrep ikke blir tatt.

Som nevnt i kapittel 3.3.2 kan det regulerte arealet i Storbukta på Kågen være egnet til ulike maritime servicefunksjoner / offshorevirksomhet, herunder vedlikehold av fôrflåter.

3.8.5 Høringsmerknader (se *Merknadsbehandling, datert 31.08.15*)

I merknadsbehandlingen har **Arnøy Laks AS** (merknad 13) og **AR-Ing AS** (merknad 11) kommet med relevante synspunkter. Arnøy Laks AS påpeker at tilstrekkelige avstander til bl.a. oppdrettslokalteter må ivaretas. AR-Ing AS nevner at område ved Storstein ferjeleie kan være et aktuelt område for maritim service/offshore. Innspillene er tatt med inn i handlingsprogrammet **B 11**.

3.8.5 Ny kraftledning

Dagens kraftlinje er tenkt erstattet med en linje med høyere spenningsnivå. Konesjon er avhengig av om behov for ny, forsterket linje dokumenteres. Fra bruhodet på Skjervøya går foreslått ny trasé omtrent i gammel trasé. Det er sikkerhetssone knyttet til kraftlinjer, og dette medfører en del begrensinger når det gjelder ny arealbruk i nærheten av slike linjer.

Skjervøy kommune bør være spesielt oppmerksom på trasévalget for å hindre at traseen ikke skal skjære rett igjennom, og skjære i stykker kommunens viktigste utviklingsområde på ei øy som på noe sikt kan komme i arealknapphet. Å realisere både ny kraftlinje og ivareta utviklingsområdet er fullt ut mulig gjennom helhetlig tenking.

Høringsmerknader: Ingen kommentarer til dette punktet er kommet inn i høringsrunden.

3.9 Folkehelse i arealplanleggingen – universell utforming

Der er en nær og ufravikelig kobling mellom folkehelse, tilrettelegging og arealbruk. I ny folkehelselov (2011) er planlegging vektlagt som et sentralt virkemiddel i folkehelsearbeidet, og folkehelseloven er tett koblet til plan- og bygningsloven. Folkehelse er blitt et tema som skal gjennomsyre nær sagt alle sider av kommunal planlegging. Det samme gjelder universell utforming.

Det er ingen grunn til å tro at en offensiv arealplanlegging som støtter muligheter for en enkel og trygg aktiv og fysisk hverdag, vil bli mindre aktuelt i årene som kommer. Arealdelen må, med folkehelse som bakteppe, strekke seg mot å tilrettelegge for en fysisk aktiv befolkning.

Hvilke tiltak og tilrettelegginger må til for å nå et mål om god folkehelse i skjervøysamfunnet? Hvilke tiltak og tilrettelegginger har arealmessige implikasjoner? Det kan dreie seg om sentrale gang- og sykkelveiprosjekter, turveier som er universelt utformet, sikre snarveier, sikre viktige friområder, fiskeplasser, utfartsparkeringer, m.m. Hvilke satsninger ønskes i planperioden?

Folkehelseplanlegging dreier seg ikke bare om å legge til rette for god folkehelse spesifikt. Globalt og lokalt handler det også om å redusere utslipp og å holde negative klimakonsekvenser i sjakk.

Folkehelseprosjekter kan ha både en arealmessig konsekvens og en ikke-arealmessig konsekvens. I denne planbeskrivelsen fokuseres de folkehelseprosjektene som berører arealer. I tillegg trekkes de kvalitetene ved skjervøysamfunnet som må trekkes fram og sikres for at dagens innbyggerne og framtidens innbyggere ikke skal fratas uerstattelige goder.

3.9.1 Muligheter for fysisk og mental utfoldelse – alle aldre

Vilkårene for god folkehelse er av mange ulike typer, men som en samlepotte kan man definere folkehelse i arealplanlegging som tilrettelegging for og tilgang på livsutfoldelse for alle og fravær av reelle og opplevde farer og trusler. Omsatt til praksis dreier dette seg om å kunne ta seg fram for egen maskin til og fra ulike målpunkter, det gjelder muligheter for en aktiv fritid, det gjelder ikke minst universell utforming og tilrettelegging av de fysiske omgivelser slik at alle grupper kan benytte seg av tiltakene og områdene, det være seg eldre eller mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Videre handler det om å ha møteplasser, universelt utformet turstier, fri- og friluftsområder, leikeplasser, badeplasser, fiskeplasser, m.m. Et poeng er det også å ha god og tilstrekkelig belysning i den lange og mørke årstida slik at menneske kan holde seg i daglig aktivitet også da.

Igjen understrekes at tettstedet Skjervøy er særdeles godt rustet når det gjelder anlegg rettet mot organisert idrett. Kunstgressbaner finnes, basseng finnes, ballhall finnes, skiløyper og skytebane finnes, m.m. I tillegg har kommunen, sammen med andre aktører, de siste årene rigget merkede turløyper, merkede stier, merkede toppturer, sentrumsnære friluftsområder med belysning, benker, gapahuker, etc. Kommunen i sin helhet kan nærmest kalles et eldorado for dem som er interessert.

Ute på øyene ligger bebyggelsen i storslått natur og med lite trafikk på veiene. Godt merkede kulturstier og turstier finnes i alle bygdene, gymsal og svømmebasseng i Arnøyhamn, skuterløyper, treningssenter på Lauksletta, m.m. Årviksand bygdelag ønsker å etablere et skitrekk og et flerbrukshus med butikk, frisør, café. Disse prosjektene styrker både den enkelte og bygda, og kan sies å være både et fysisk og mentalt helseprosjekt.

Å legge til rette for turmål og utfartsområder for de som ikke er i stand til å ta seg frem uten hjelpemidler; det være seg rullestol, gåstol, barnevogn, krykker, er en selvsagt del av folkehelsearbeidet.

I kapittel 3.6 er nye arealer til idrettsformål drøftet. Videre i dette kapittelet tas andre «helseprosjekter» opp.

3.9.2 «Helseprosjekter»

«Molo-til-molo» er nevnt som et fysisk og mentalt helseprosjekt. Utfartsparkering er et annet prosjekt. Gammel Langbakken som ny turvei til bruhodet når den tid kommer. Badeplass ved Eidevannet (opprenskingsprosjekt skal sette i gang). Etablering av tursti rundt Vågavannet med tilrettelegging for alle typer funksjonsnivå, med opprensing i og rundt vannkanten, grillsted og gapahuk, vil gjøre dette til et attraktivt lavterskeltilbud for Skjervøys befolkning sommer som vinter. Et oppgradert Vågavann vil også kunne fungere som en uformell møteplass på lik linje med de øvrige anlegg og tiltak som inviterer folk til å komme seg ut på en enkel og upretensiøs måte.

3.9.2 Møteplasser

Det er mange andre tiltak som kan bidra til økt fysisk og mentalt velvære og friskhet. Disse kan gå på det mer organisatoriske og administrative planet. Men møteplassen, det fysiske arealet, må være der, enten i form av et utendørsanlegg eller en tilrettelegging i form av et sted innendørs.

Ungdommen, representert ved RUST, understreket på seminar i Olderdalen i nov 2014 viktigheten av å skape bolyst hos de unge (se kapittel 2.10.2). De framhevet fritidsaktiviteter og et oppgående idretts- og kulturliv som viktige ingredienser i ungdommens eventuelle bolyst. Samlingspunkter som åpne haller lørdagskveldene, et attraktivt sentrum, oppgraderte parker med aktiviteter – crossfit for eksempel – fungerer som uformelle møteplasser. *Og ungdom trekkes mot der ungdom allerede er*, som de selv sier. De viktigste ungdomsknutepunktene er idrettsanleggene samt gode, uformelle møtesteder. RUST nevner ungdomsklubb, forseggjorte utemiljøer, skibakker, skatepark, ballbinger, cafeer, etc. som tiltak som kan høyne ungdomstrivselen.

Ungdommens bolyst knyttes også til faktorer som muligheter for større arrangementer som konserter, turneringer, festivaler, etc. Happenings på tvers av kommunegrensene der ungdom kan møtes. En klar forutsetning for gjennomføring er at man har tilgang til egnede arealer og bygninger/anlegg.

Som nevnt og begrunnet i kapittel 3.2 foreslås å omregulere Prestegårdsjorda til friområde. Området kan opparbeides til en park og dermed en stor utendørs møteplass. Dette vil kunne gi nye muligheter både sommer og vinter når det gjelder de visjonene som de unge ser for seg.

Fortsatt konsentrert tettstedsvekst gir befolkningen mulighet å velge god folkehelse ved at alle målpunkter på Skjervøya er innenfor gang- og sykkelavstand. Kommunen må da satse ytterligere på gang- og sykkelveier, sikre snarveier samt gjøre gode valg som ikke forverre den situasjonen som er med tett sammenblanding mellom boliger og ikke-kompatibel nærings- og industriarealer i sentrum.

3.9.3 Høringsmerknader (se *Merknadsbehandling*, datert 31.08.15)

Fylkesmannen og fylkeskommunen har kommentert at planen legger opp til god folkehelse gjennom konsentrert tettstedsvekst med korte avstander der mulighet til gange og sykkeltransport er til stede.

3.10 Andre arealbruksformål – helse og sosial, skole og barnehage

Når det dreier seg om å sette av nye arealer til helse- og sosialformål og skoler, er ikke dette gjort i denne arealdelen rett og slett fordi behovet ikke er til stede. Avdeling for Helse- og sosial har meddelt at de har tilstrekkelig både med det som er regulert og arealer i eksisterende bygg. Elevtallet i grunnskolen går ned og det blir klasserom til overs. Kommunen jobber imidlertid med strategier for mulige transformasjon av arealer i eksisterende bygg fra en type bruk til en annen – f.eks. «fra klasserom til eldrehjem». Når det gjelder nye barnehager er en ny under regulering på Prestegårdsjorda.

Boligsosial melding (2014) understreker behov for seksten nye boenheter for vanskeligstilte. Dette behovet lar seg realisere innenfor de foreslåtte boligstrategiene.

Samordningsreformen medfører økt behov for kunne ta vare på de aktuelle pasienter som skrives ut. Tjenester knyttet til denne reformen er fanget opp og dekket innenfor eksisterende tilbud i kommunen og krever dermed ikke at nye arealer settes av i planen.

Høringsmerknader: Ingen kommentarer til dette punktet er kommet inn i høringsrunden.

3.11 Skuterløyper

I dag finnes fire skuterløyper i kommunen. Disse ligger på Nord-Uløya, i Grunnfjordbotn, og to i Årviksand – én som går fra Årviksand til Øvre Laksvatn og én går til Nord-Rekvikdalen fra Årviksand. Det er ikke kommet signaler om etablering av nye løypetraseer. Nasjonal lovendring er på gang, og nytt lovforslag vil gi føringer på hva og hvordan utredninger knyttet til løypeetablering skal håndteres. Det legges ikke inn nye traseer på nåværende tidspunkt. Løypetraseene vises på www.tromsatlas.no.

Høringsmerknader: Ingen kommentarer til dette punktet er kommet inn i høringsrunden.

3.12 Kraftverk og alternative kilder

Det er søkt om konsesjon for to kraftverk i Skjervøy kommune. Dette er Vittnes kraftlag for Vittneselva på Kågen og Mettengelva kraftverk på Nord-Uløya. Da disse per nå ikke er ferdig konsesjonsbehandlet, tas de ikke inn på plankartet.

3.12.1 Høringsmerknader (se *Merknadsbehandling*, datert 31.08.15)

Det er kun **Skjervøy SV** (merknad 14) som har merknad til dette punktet i planbeskrivelsen. De mener at om området i tilknytning til Trolltind på Arnøy, som allerede har vei til fjells, må undersøkes med tanke på om disse områdene kan avsettes for framtidig *vindmølleutbygging*. De mener videre at når det gjelder *bølgekraft*, er de mest aktuelle områdene for utnyttning av bølgekraft på yttersida av Arnøya der havsjøen står direkte på uten dekning av andre øyer. Årviksand vil være naturlig som base for et anlegg i sjø. Det må vurderes å tilrettelegge areal i dette området for å *etablere forsøk* med bølgekraft. De har også kommet med forslag når det gjelder *tidevannskraft*. De skriver at tidevannskraft er avhengig av sund med sterk strøm. Ved bygging av undersjøisk tunnel til Arnøya, foreslår de å bruke tunnelmasse til å bygge/fylle ut deler av Lauksundet og bru over til Laukøya. Dette vil gi en mulighet til å ha *forsøk* med tidevannskraft da sundet blir smalere med sterkere strøm.

Det er for store og omfattende innspill Skjervøy SV kommer med nå i høringsrunden. Innspillene blir ikke tatt inn på plankartet nå. Innspillene er tatt inn i handlingsprogrammet, **B17**.

3.13 Landbasert fiskeoppdrett

På tampen er det rimelig å løfte blikket og se utover dagens større og mindre utfordringer for skjervøysamfunnet: Med tanke på Skjervøy kommune sin beliggenhet kan man se for seg at kommunen om år vil kunne være vertskap for en større landbasert fiskeoppdrettsnæring. På verdensbasis er det få aktører p.t. Men denne form for oppdrett sees på som en mulig næringsvei etter / parallelt med reduksjon/avvikling av olje- og gassutvinningen. Områder på Kågen vil trolig være egnede samt områder på Arnøya og Laukøya dersom transportmulighetene blir noe bedre.

3.13.1 Høringsmerknader (se *Merknadsbehandling*, datert 31.08.15)

Skjervøy SV (merknad 14) mener at skal Skjervøy kommune opprettholde sin status som en av de fremste oppdrettskommunene i Troms, må det gjøres forsøk med landbaserte anlegg og lukkede anlegg i sjø. I Havbruksmeldinga som ble lagt fra i Stortinget 2015 ønsker regjeringa utstrakt forsøksvirksomhet med slike anlegg og gir næringa økonomiske insentiver til å prøve dette. Innspillet er tatt inn i handlingsprogrammet, **B16**.

3.14 Endringer etter merknadsbehandling datert 31.08.15

Mange av endringene etter merknadsbehandlingen er tatt direkte i planbestemmelsene og planretningslinjene, samt i handlingsprogrammet. Noen er tatt inn i revidert planbeskrivelse.

Innsigelse når det gjelder manglende hensynssone kjerneområde landbruk er løst gjennom at oversikt over kjerneområder for landbruk er kartfestet.

Innsigelse når det gjelder hvilke landbrukstiltak som kan tillates i 100-metersbeltet er løst (§ 4.5).

Innsigelse til planbestemmelsene §§ 3.1, 3.3, 4.1 og 4.25 **er ikke tatt til følge**, og saken går til mekling.

Innsigelse til OMR 12, Haukøya er løst (tas ut).

Noen endringer nevnes spesifikt: Turistanlegg «Skjervøy brygge» er tatt inn i planen (OMR 15 D). OMR 4 Kobbepollen får 15 hytteenheter, økt fra 12. OMR 10, fritidsbebyggelse Årviksand flyttes nærmere sjøen. OMR 13 Prestegårdsjorda endres til offentlig formål (barnehage) og friområde/park.

En del nye forslag er kommet inn, alt fra bølgekraftverk og til turistanlegg i de ulike havnene/småbåthavnene. Nye innspill, som ikke er tatt inn og avsatt i kartet, er samlet i handlingsprogrammet slik at tankene og ideene ikke forsvinner, men ev. kan bli med videre.

Kapittel 4: Planens samlede virkninger for samfunn og miljø (KU)

I kapittel 3 er arealdelens formål og innhold problematisert og beskrevet. Kapittelet har presentert og begrunnet ny og endret arealbruk til ulike formål, og konklusjoner er landet.

I ny, revidert plan- og bygningslov fra 2008, stilles det nå et formalisert krav om at arealdel til kommuneplan må analysere og presentere virkningene av planen for samfunn og miljø, dvs. de *samlede konsekvenser (KU)* av de arealbruksendringene som er foreslått.

I henhold til plan- og bygningsloven skal arealdel til kommuneplan alltid konsekvensutredes etter KU-forskriften. Revidert plan- og bygningslov stiller i tillegg krav om at det gjennomføres en risiko- og sårbarhetsanalyse (areal-ROS). Dette kravet har først og fremst sin bakgrunn i økt oppmerksomhet rundt konsekvenser for de bygde omgivelser forårsaket av klimaendringer og nødvendigheten av å ta hensyn til dette i arealplanleggingen – også kalt *klimatilpasset planlegging*.

I areal-ROS-analysen (vedlegg 2) er risikobildet, både når det gjelder de områdene med foreslått ny arealbruk samt de eksisterende bebygde områdene, blir beskrevet så langt mulig og så langt datagrunnlag er tilgjengelig.

I areal-ROS-analysen inngår også *konsekvensvurderinger* når det gjelder foreslåtte arealbruksendringer jf. områdeoversikten i vedlegg 4.

4.1 Samlede positive konsekvenser

Arealdelen søker å ivareta og sikre de viktige utviklingsmuligheter som er skjervøysamfunnet til del. Planen har lagt til grunn en langsiktig tenking inn i en framtid *ingen* kan ha – eller har – den fulle oversikt over. Like fullt må en slik tenking være til stede om kommunen skal kunne gjøre den viktige jobben som dreier seg om å tilrettelegge for utviklingen på best mulig måte, tross usikkerhet.

4.1.1 Konsekvens 1: Fortsatt konsentrert tettstedsvekst

Fortsatt konsentrert tettstedsutvikling er et sterkt fokus i planen. Tettstedet har fysiske og topografiske begrensninger. Det er kun sørvestover fra sentrum at ny arealbruk kan finne sted. Ny arealbruk er lagt til områdene Sandøra og Vågvann steinbruddet med tilstøtende. Tettstedet har i dag korte gang- og sykkelavstander mellom daglige målpunkt. Hvorvidt innbyggerne er et gående og syklende folk skal det ikke sies for mye om, men både dagens tette bygde struktur og lokalisering av ny arealbruk, gjør at tettstedets befolkning ikke trenger å benytte bil til og fra internt i tettstedet. Men skal denne klima- og folkehelsegevinsten realiseres, må folk selv ta bein og sykkel fatt.

4.1.2 Konsekvens 2: Mer effektiv og mer hensiktsmessig utnyttelse av eksisterende arealbruk

Et mantra i arbeidet med problemstillingene og analysen har vært bedre og mer effektiv utnyttelse av arealene. Arealknappheten synes prekær og vil bli verre om grep ikke tas. Planen løser ikke «sammensuriet» som finnes i arealbruken langs «Sjøfronten». Å løse denne «flokken» vil være et langsiktig og møysommelige arbeid som krever innsats, dialog og deltakelse fra alle involverte. «Ryddejobben» vil gi en mer hensiktsmessig bruk av arealene, avdekke transformasjonspotensialet,

avdekke utfyllingsmulighetene og identifisere mulige effektive grep som speiler det næringslivet som Skjervøy kommune – med sine fortrinn – ønsker å utvikle og å tiltrekke seg. Den kommende revisjon av sentrumsplanen vil være arenaen for dette arbeidet.

4.1.3 Konsekvens 3: Reduserte bruks- og driftskonflikter langs «Sjøfronten»

Den foreslåtte «ryddejobben» vil redusere bruks- og driftskonflikter langs «Sjøfronten». Kommunen vil kunne ta bedre styring med utviklingen og være «beredt» og således ikke bli «drevet fra skanse til skanse» når inkompatibiliteten mellom aktører, på et tidspunkt, kan bli bortimot u håndterlig. Forurensningsfaren vil, på sikt, kunne reduseres.

4.1.4 Konsekvens 4: Sikring av Sandøra nordøstover til sjøbasert (ren) virksomhet

Den nye reguleringsplanen for Sandøra, som legger til rette for ny sjøbasert næringsvirksomhet, gjør det hensiktsmessig å sette av mer areal til flere virksomheter av lignende type i det samme området. Gjennom et slikt grep ruster kommunen seg for å kunne være en forutsigbar vert for framtidige nye aktører som ønsker å lokalisere seg i en næringsklynge her. En utvidelse av næringsarealer nordøstover fra Sandøra blir en viktig arealbrikke da grepet setter kommunen i stand til å være i forkant av en mulig, men hittil ukjent næringsframtid på øya.

4.1.5 Konsekvens 5: Sikring av arealer til handel, service og privat tjenesteyting

En «joker» i Skjervøy kommunes framtidige utvikling er «Sjøfronten» som et sted for sjøbasert virksomhet. Den andre «jokeren» er Strandveien. Også Strandveien med tilstøtende områder må bli gjenstand for en grundig studie der involvering av og dialog mellom sentrale aktører er en forutsetning for å lykkes med hensiktsmessig framtidig arealbruk. Den kommende revisjon av sentrumsplanen vil være arenaen. Kommunen bør søke om stedsutviklingsmidler for å kunne drive prosessen.

4.1.6 Konsekvens 6: Etablering av møteplasser – folkehelseprosjekt – idrett

Arealdel til kommuneplan foreslår ny møteplass midt i hjertet av tettstedet. «Prestegårdsjorda park» vil kunne bli den utendørs fellesarenaen som de unge har etterlyst. Parken vil ligge lunt til, noe tilbaketrukket og med utsikt åpent mot sjøen.

Badepark og tursti ved Vågvannet vil både være et turmål og en møteplass. Opprustning av Eidevannet, prosjektet «molo til molo» er lignende tiltak som øker møtepotesialet og stimulerer god folkehelse gjennom tilrettelegging for bevegelse i spennende omgivelser.

Arealdelen legger til rette for økt idrettsaktivitet i Skattørfjellet med omegn. Konsekvensen for skjervøysamfunnet gjennom fortsatt økt satsing på idrett i full bredde, kan bli at kommunen øker sin attraktivitet både innad og utad. En kommune som satser på et bredt spekter av fysiske aktiviteter, fra rusleturer til toppidrett på landslagsnivå, er en kommune med potensial for langsiktige positive konsekvenser på mange plan.

4.1.7 Konsekvens 7: Unngår «invadering» av Skjervøy kirke

Planens forslag om å etablere «Prestegårdsjorda park» vil hindre at Skjervøy kirke fra 1728 invaderes av eneboliger eller en «brutal» blokkbebyggelse. Området blir nå regulert til offentlig formål (barnehage) og friområde/park.

4.1.8 Konsekvens 8: Sikring av et variert botilbud til alle grupper

Å etablere variert botilbud til grupper utover den tradisjonelle kjernefamilien, vil gi skjervøysamfunnet et løft og samtidig vil kommunen bli mer attraktiv. I bestemmelsene til planen

åpnes det for flerleilighetsbygg i Hollendervika. I bestemmelsene når det gjelder de nye boligområdene er også krav om variert boligtilbud lagt inn.

4.1.9 Konsekvens 9: Sikring av levelige og optimale driftsvilkår for primærnæringene – samt «landskapspleie»

Grepet planen gjør ved å stramme inn mulighetene for spredt fritidsbebyggelse gjennom å kreve reguleringsplan og samling i felt, vil gi bedre og mer forutsigbare forhold for primærnæringene landbruk og reindrift. En viktig sekundærkonsekvens er «gratis» landskapspleie, noe som på sikt er viktig både for turistnæringen og trivsel generelt. Redusert beitetrykk vil øke gjengroingen. Ingen av de nye utbyggingsområdene vil «ta» arealer fra primærnæringene.

4.1.10 Konsekvens 10: Redusert press på kulturminner og krigsminner

Innstrammingsgrepet der man samler fritidsbebyggelse i felt med krav om reguleringsplan, vil gi mindre press på kulturminner (norske og samiske) og krigsminner.

4.1.11 Konsekvens 11: Redusert press på landskap, naturtyper, sårbare arter og strandsoner

Innstrammingsgrepet med fritidsbebyggelse i felt med krav om reguleringsplan sikrer kommunen å kunne styre etter forutsigbare prinsipper samt at hensynet til viktige og uerstattelige naturverdier blir ivarettatt. Kravet om at det ikke skal tillates oppføring av bygninger (med noen unntak) på sjøsiden av hovedveiene, vil redusere press på strandsonen. Likeens er strategien «fortsatt konsentrert tettstedsvekst» med på å redusere sløsing med arealer.

4.1.12 Konsekvens 12: Noe økt aktivitet i bygdene

Når det gjelder økt aktivitet i bygdene, legger planen til rette for de realistiske og begrunnede forslag som er kommet inn som forhåndsmerknader. Dette gjelder bl.a. småskala reiseliv, nærmiljøtiltak (skitrekk) utvidelse av fiskeriaktivitet og reinslakteri. Økt utnyttelse og bruk av natur og naturressurser skaper arbeidsplasser og gir trolig også god trivsel.

4.1.13 Konsekvens 13: Nye utbyggingsareal ligger stort sett unna de meste sentrale risiko- og sårbarhetsområdene

I det store og hele er ikke de nye foreslåtte utbyggingsarealene lokalisert til områder med overhengende risiko, men enkelte områder berøres av aktsomhetssoner for skred. Også andre hensynssoner er berørt, bl.a. kulturminner, reindrift, landbruk. Ingen verneområder eller drikkevannskilder er berørt. Det stilles plankrav til alle utbyggingsområder med tilhørende krav om nødvendige undersøkelser samt dokumentasjon på friskmelding av området direkte, eller gjennom om avbøtende tiltak. Hvert nye utbyggingsområde er konsekvensvurdert i vedlegg 2 (areal-ROS).

4.2 Negative konsekvenser

Aldri en plan uten negative konsekvenser, men i arealplanleggingen tilstrebes å *unngå samfunnsmessige og miljømessige* negative konsekvenser eller i hvert fall å *redusere* negative konsekvenser når det gjelder framtidig arealbruk.

Arealplanleggingen skal skape de beste forutsetninger for *kommunesamfunnets* utvikling og muligheter. På *individplan* vil situasjonen selvsagt kunne oppleves annerledes.

Noen potensielle negative forhold trekkes fram:

4.2.1 Konsekvens 1: Økte konflikter langs «Sjøfronten» i Skjervøy tettsted

I en overgangsperiode – etter at problemstillingene formuleres offentlig – vil aktørkonfliktene når det gjelder «Sjøfronten» selvsagt i komme tydeligere til syne. Noen vil trolig føle seg forfordelt og forsøkt presset ut. Økonomiske problemstillinger vil bli en del av totalbildet.

4.2.2 Konsekvens 2: Økte konflikter i Strandveien

Ved å «sette foten ned» for «irreversible» arealbruksendringer (fra næring til bolig) når det gjelder arealer i næringsbyggene i Strandveien, kan dette skape uro blant eiendomsbesittere og næringsaktører her.

4.2.3 Konsekvens 3: Redusert mulighet for å oppnå variert botilbud

I denne noe kryptiske overskriften ligger erkjennelsen av at ved å omregulere Prestegårdjorda til friområde (Prestegårdjorda park), vil tilgang på leiligheter til de gruppene i befolkningen som ikke søker enebolig, bli utsatt, gitt at det alternativt kunne oppføres flerleilighetsbygg på denne tomte. Denne negative konsekvensen blir oppveiet noe gjennom å gjøre reguleringsmessige endringer i Hollendervika for oppføring av flerleilighetsbygg her.

4.2.4 Konsekvens 4: Reduserte muligheter for «en hytte her og en hytte der»

Det som er en positiv konsekvens for primærnæringene, vil trolig oppleves negativt for den potensielle hyttebygger som har sett seg ut en «unik tomt». Hyttebygging vil være mulig med utgangspunkt også i *denne* arealdelen, forskjellen er at det nå kreves reguleringsplan for felt.

4.2.5 Konsekvens 5: Økte landskapsinngrep

Utbygginger vil nødvendigvis gjøre landskapsinngrep. OMR 1, OMR 2 og OMR 3 (se vedlegg 4) vil jafse i seg landskap sørøst på Skjervøya.

4.3 Avsluttende kommentar – virkninger

Samlet sett er høringsversjonen kommuneplanens arealdel for Skjervøy kommune 2015–2027, datert 28.04.2015, en plan som balanserer utbygging og vern. Det største konfliktpotensialet vil sannsynligvis være knyttet til at planen erkjenner den store, totale samfunnsmessige kostnaden ved å slippe fritidsbebyggelsen «fri» og at denne da vil kunne okkupere og ta over de beste arealene godt egnede til andre mer varige formål.

Arealgrepene tatt på selve Skjervøya, om de følges opp, vil være gode styringsverktøy de kommende tiårene. Arealgrepene kan betegnes som en «arealryddeaksjon» der hensiktene er å gjennomgå «skilsmisser» når det gjelder inkompatibel nærings- og industrivirksomhet, samtidig som planen har pekt på og lokalisert andre arealer som kan gi mer ryddige forhold i framtida.

Identifisering av utfordringene i sentrum, som skal løses gjennom kommunens vedtak om revidering av sentrumsplanen, samt omregulering av Prestegårdjorda til «utendørs storstue» er sentrale element på veien mot å utvikle sentrum videre både som handels- og servicegate, og som hyggelig møteplass.

Nå, etter høringsrunden og merknadsbehandlingen, er det rimelig å stille spørsmål om noen av de positive virkningene for landbruk, reindrift, kulturminner og landskap likevel *ikke* er gyldige da Sametinget og fylkeskommune viser til at tekst i planbeskrivelsen ikke samsvarer med planbestemmelsene når det gjelder strategier for fritidsbebyggelse. De mener at planbestemmelsene

legger opp til *frislipp* når det gjelder det spredt fritidsbebyggelse. Resultatet fra meklingen vil gi det endelige svaret på dette.